

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Vétlen mulasztások.

Irta: Argus.

A helyszíni szemle fontossága annyiszor példázottat már a lap olvasói előtt s úgy elméleti mint gyakorlati szempontból annyiszor tétetik oktatás tárgyává a csendőr egész szolgálati ideje alatt, hogy még a legfatalabb próbacsendőr is ezzel kezdené el a mondókáját, ha valamely nyomozási cselekmény mikénti végrehajtása iránt megkérdeznék: «mindenekelőtt pedig helyszíni szemlét tartok stb.»

Tudja is jól minden csendőr, hogy miért és mire jó a helyszíni szemle és teljesíti is «majdnem» minden nyomozásnál azzal a pontossággal és szakavatottsággal, a milyenre ismereteinél fogva csak képes lehet.

Ha mégis fordulnak elő esetek, hogy valamely járőr mindjárt a nyomozás kezdetén vagy az egész nyomozás során is mellőzi a helyszíni szemlét, az csak kivételes körülmények között, vagyis olyankor történhetik, ha hirtelen valami akadály gördül annak teljesítése elé, mikorra pedig már teljesíteni lehetne, vagy a helyszíni szenved valamiképen olyan változást, hogy a szemlétől eredményt vagy bizonyítékot remélni nem lehet s csak felesleges és célhoz sem vezető időpazarlásnak látszik vele foglalkozni, vagy már «nem látszik» szükségesnek, mert a büncselekmény tettese már kiderített és nemcsak beismeri bűnét, hanem hűnjelekben vagy tanuvalomásokban bizonyítékot is szolgáltatott maga mellett. Sőt vannak esetek mikor a csendőrrjárőr szolgálati tulbuzgósághól mellőzi a helyszíni szemle azonnali megtartását.

Ez utóbbi állítás ugyan nevetségesnek hangzik. Mert ugy-e, hogy lehet tulbuzgónak nevezni egy olyan csendőrt, a ki éppen mulasztást követ el? Pedig úgy van.

Előfordulhat pl. hogy egy járőr előtt súlyosabb természetű büncselekményről tesznek panaszt s egyidejűleg megjelölik a csak kevés idővel előbb elmonekült tettes személyét és az irányt is, a merre menekült. Ilyen körülmények között száz járőr közül nem tudom hány akadna, vagy akadna-e egy is, a melyik a tettes rögtöni elfoghatása reménye feletti szolgálati tulbuzgóságtól olkapatva, nem a tettest üldözné elébb, hanem a helyszínére menne helyszíni szemlét tartani. Pedig megtörténhetnék ugy-e, hogy mire visszatörhet, akár a tettessel akár a nélkül,

már vagy nem látszik szükségesnek, a mint elébb is említettem, vagy már céltalan időpazarlás volna a megváltozott helyszín meg szemlélése?

Ez volna az a vétlen mulasztás, a mit komolyan egy csendőrnek sem lehetne bűnül felróni. Elkövetik ezt a leghiresebb rendőrgeniek, nagy tudású vizsgálóbírók is, pedig ezek rendszeren komoly, pedáns emberek s uyugodt, higgadt meggondoltsággal és nem oly fiatalos hévvel cselekesznek, mint a nálok kevesebb képesítéssel rendelkező fiatal csendőregyének.

Ezt a mulasztást azonban sok esetben jóvá lehet és lehetőleg igyekezni is kell jóvá tenni, mert a büncselekmény helyszíne nagyon sok esetben, mikor már teljesen eredménytelennek hinnék is azt, még napok, hetek, sőt hónapok multán is bizonyítékot nyújthat a tettes ellen, felvilágosítást eredményezhet a büncselekmény fenn vagy fenn nem forgása, vagy éppen a gyanúsítottak büntelensége szempontjából s irányt adhat az esetleges további nyomozásra.

Ez állításaim kétségtelenségét az alábbi pár eset ismerettségével igyekszem igazolni.

Egyik alföldi őrsbeli járásőrmester másodmagával rendszeren szolgálatban állván, csak este 8 óra után érkeztek egy nagyobb uradalmi majorra, a hol lovaik etetésére és pihentetésére helyet kaphattak. Már több mint egy órát időztek ott és éppen készülödni kezdtek a tovább menetelre, mikor lélekszakadva érkezik hozzájuk a majorba jövetelükkor őket látott uradalmi csész azzal a «rémhírrrel», hogy a mintegy félkilométernyi távolságra levő gazdasági vasut kiterőjén álló, buzával megpakott vasuti teherkocsikból, kocsival érkezett hat ismeretlen ember, több zsák búzát elrabolt olyformán, hogy kettő közülök a rakomány éjjeli őrizetére kirendelt 70 éves éjjeliőröt lefogta, a többiek a nyitott vasuti kocsikból hirtelen mograkták kocsijukat s aztán kocsira ugrálva, elvágattak. S ő is csak az öreg azután történt segélykiáltásaira lett figyelmesé, de mire a helyszínére ért, a rablók már elhajtattak a műton a legközelebbi község irányába, de még nagyon messze nem lehetnek, mert — tessék csak figyelni! — a kocsizörgés most is hallik.

A járásőrmester elkapatva a csész igazató előadásától és a csakugyan hallható kocsizörgéstől, azonnal rendelkezett, hogy két jó lovat fogjanak egy könnyű kocsiba

STOWASSER JÁNOS csás. ári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Oszkai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.** 6

s azon négy vasvillás ember a múltlon nyugulva vegye üldözésbe a menekülő tetteseket, ő és járőrüru pedig gyorsan lovukra ültek és ismerve az említett múltlunk nagy kanyarulattal, a földetken keresztül csakugy torony irányában nekü indultak s hol ügetésben, hol vágatva haladva, előhük iparkodtak a menekülőknök, hogy így két tűz közé szorítva, még ha a kocsit ott akarnák is bagyni, elfoghassák őket mindenképen. Arról természetesen, hogy a vasuti kocsi örét csak pár szóval is megkérdezzék, illetve a kocsikat meglekintsek, habár csak pár perczbe került volna is, ilyen kritikus körülmöyek között — szerintük — szó sem lehetett.

Szép holdvilágos éjszaka volt. Haladtak orsón a hátsó üldözök és a járőr is nyomult előre, csupán egy-egy pillanatra állottak meg a nyuguló kocsit zörgését hallgatni, ami a csendes éjszakában jól kivehető volt. Montek hűt tovább s arra nem is gondoltak, hogy egy huzával megrakott kocsit, hat emberrel súlyosbítva, bármily jó lovakkal sem nyugulhat hosszú ideig.

Mintegy félórányi haladás után csakugyan megelőzö a járőr a nyuguló kocsit a forgópisztolyal közükben utját elállva, vartuk rá. Ez jött is jó ügetésben, de a kocsis, amint a járőrt az út közepén meglátta, mindjárt megcsendesedett és a rajta ülö egyetlen ijedt suhanész szorosság jó ostét kívánt a csöndör uraknak! Ekkorára odért az uradalmi kocsit is.

Egy pillanats a feltartóztatott kocsira, végét vetelön már előre kiszinezott tettesöröknek. Nem volt azon semmi. A suhanésznek pedig, aki egy jobbnödu birtokos fia volt és a járösörmeister is nagyon jól ismerte, igazolni se kellett magát. Kérdésükre, hogy látott-e más kocsit az útvonalon, nem-mel felelt.

Mint hogy pedig másfelöl se lehetett semmiféle gyanus hangot hallani a csendes éjszakában, utjára boesüjtván a feltartóztatott suhanészot, az uradalmi emberekkel visszatértek a majorra, illetve egyenesen a «kirabolt» vasuti kocsikhoz.

Itt újabb meglepetés várt rájuk.

Megvizsgálván a kocsikat, kitént, hogy a borakott buza mind megvan, mindössze annyi történt, hogy a közöpsö kocsiban, a melynél az örog öjjelör heverészott, a késö esti órákban hobo-hurgyán, sietvo behányt zsákokból három-nögy zsák a saját helyünél fogva lábra lobukott, mire az öjjelör, aki melleklog magjegyözve süket volt, mint a hal, s emellett, mint maga is hismeröte s ezt a körülmöyek egybevetéséböl is következtetni lehetett, a zsákot lobullása pillanatában öpon szundikált, a zsákot lezabarástól eredö földröndülésre feloszlott és betekintett a kocsiba s amint az előtte is feltünö hiányt meglátta, rögtön löpásra gondolt s nehogy volo fizetessék meg a kárt, vagy meggyanusítsák a tottosekkel való összejátásással, torkaszakadtából segítségért kezdett kiabálni és az odaérkezott csösznek ö mondta el az

ögöz rablöhistoriát; ez pedig, bár csak pár pillanatra került volna, mégsem gyözödött meg a hallottak valódiságáról, hanem a kocsizörgöt is hallva, teljesen igaznak vette a dolgot és rohant a majorra a járörhöz s még jobban kiszinezve adta elő ott az esetet.

Nehogy pedig bárki is azt hisse, hogy ennek a tragikomikus esotnok nyilvánosságára hozatalával a járösörmeister eljárását és fölsölsöt novotásosság tenni akarom, sietök kijelenteni, hogy öpon ö maga és öpon azért boesüjtötte rendelkezésünkre az adatlakat, hogy a csendörlegénység részére való tudulság és józati ömörösséltre inlös eszöjéböl laprakönyv közzétessék; mert, mint maga is hismeröte, csupán pár perczbe került volna, hogy a kobolt rablöhöz hat-hátváz löpésre levö színhelyöt meglekintse és az állított esot valódiságra fölö pillanatok alatt meggyözödést szorozzon, de a menekülőknök jelzett botlások elfoghatáru utáni vágy által sarkaltva, még ezt a pár perczet is sajtálta erre a nagyon is helyes eszöbe feláldozni.

*

Sokkal tragikusabb ez a másik eset, amelynél nemcsak a eselekmönyt nyomozó csendörök, hanem a vizsgálóbíró s késöbb a bírói vizagulatot tartott másik bírósági bizottság is elmulasztották a helyszini szemlét megtartani, söt egy, újabb pótvizagulat esotön is egy egyszerű helyszini bírónak tudomásra jutott abboli esodálkozö kijelentése, hogy miért nem tartottuk abban a föbonjárö bünygyben helyszini szemlét, indította ezt a hónapok múltán eljárö bíróságot a helyszini szemle megtartására. S öpon ez a hónapok múltán megtartott helyszini szemle terelte a helyes irányba az addig mindig kétes jelentöségünök tartott bírói vizagulatot.

Történt pedig az eset a következőképen:

Vasárnap este 8 óra tájban, már jó sötétben, négy legény haladt az utczán dalolva. Hirtelen ismerös egyének megriasztják őket, mire négyen háromfelé futottak. Pár perczet késöbb a helyszini közelében hukó, de semmiröl se tudó szalócs erös kutyaugatásra lett figyelmes. Kimegy szötnézni, hát a kapuja előtti köhídon egy fokvö nyösszörgö alakot talált, akit közelöbbi meglekintés után felismerve, megkérdeöz, mi történt volo. Ez röviden elmondja, hogy loverték és bántalmazott is megnevozi. Ugyanazokal neveztek meg a sérített kovással késöbb előkerült társai is. Söt mindannyian megnevozték a tárgyakat is, amelyek a támadóknál voltak s a sérült előadásának meglekintöen egyetértettek abban, hogy azok tompa, jobban mondvá lapos, majdnem tenyérynö szölességü és sima fölöletü tárgyak voltak, amikkel egyegy lökést, illetve ütést ök is kapnak.

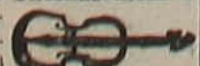
Sérültnök az az állításu ugyan, hogy loverték, csak paraszatos magyításunk bizonyult, mert csupán egyetlen, a bonitokálöt lefelé az orr felé húzódó sérülés volt rajta amelyet az orvos még az asznap öjjöli vizagulatünöl u

Elsö magyar vill. eröre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. oszendörözög szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Oszkai és a szabadalmozott Rákóczi tárogató felállítója Budapest, Lánoszid-utca 5. Gyár: Öntöház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkészéseket, Harmonikák, erös elszerröl külön küldetik. Magyarországon legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.

STOWASSER JÁNOS

oszászári és királyi udvari szállító, a os. és kir. közös hadsereg, a m. kir. a. os. és kir. közös hadsereg, a m. kir. házi hangszerkészítője, az Öntöház-utca 2.

A carevoselói-út Őrnikamennánál.

A balkáni háború színhelyéről. — Csendőrség Bukovikán.

már jelzett tompa tárgytól eredő, de horzsolászerű s nyolcz nap alatt gyógyuló sérülésnek minősített.

Másnap egy másik orvos vizsgálta meg a folyton rosszullétről panaszkodó sérültet s abból a körülményből, hogy folyton hányt és erős szédülésről panaszkodott, erős agyrázkódást állapított meg s esetleges komplikációktól tartván, a gyógytartamot is bizonytalannak minősítette. A sérülés mily tárggyal való okozására nézve azonban elfogadta a sértett és társai által mondottakat éppen úgy mint az előbbi orvos.

Arra természetesen sem ez, sem az előbbi orvos nem gondolt, hogy a megnevezett lapos és teljesen sima tárggyal olyan horzsolászerű sérüléseket okozni, mintha a fű arezát kavicsos talajhoz dörzsölték volna, még kézzakarva sem lehet.

Egy csendőr járőr eme előzmények ismerete alapján nyomozván az ügyet, a sérültnek tanuvallomások által támogatott állítását magáévá tette ugyan, mert a gyanúsítottak itt is beismerték, hogy a jelzett estén csakugyan a sérülés okozására nézve megjelölt tárgy volt mindannyioknál. Minthogy azonban mindenikük tagadta sértett bántalmazását és azt is, hogy azzal és társaival találkoztak, sőt erősen állították, hogy más helyre utalt elfoglaltságuknál fogva a jelzett helyen meg se fordultak, nem zárkoztattak el a járőr e gyanúsítottak ama állítása lebetőségének elfogadásától sem, hogy sértettet éppen társai bántalmazhatták. Minthogy pedig idegen, érdektelen tanuk egyik eshetőségre sem állottak rendelkezésére, mind a két eshetőség felsorolása mellett, mint be nem ismert, de az alapos gyanúval igazoltnak látszó bűncselekményt jelentette be a járőr a bíróságnak; és arra való tekintettel, hogy a sérülést okozó tárgyat sérült és társai határozottan megnevezték és azok meg is voltak, tehát nem kellett keresni és mert közben egész napig tartó eső volt, ami szerintük ugyanis minden nyomot elmosott, még a helyszini szemlét is elmulasztotta megtartani.

Sérült napról-napra rosszabbul lévén, szülei, a községhen más ügyben megjelent járási tiszt orvosnak is, már az eset utáni 14-ik napon, megmutatták s ez felismervén, hogy pár nap mulva már halállal végződő agyrázkódás esete forog fenn, azonnal bejelentette az esetet a járásbírósnak, mire a bíróság kiszállott és a sérültet valamint a gyanúsítottakat kihallgatta; majd pedig a két nap mulva — az eset utáni 16-ik napon — elhalt sértett hulláját törvényeszéki orvosokkal boncoltatta is, amelynek során megállapítást nyert, hogy a sérült a homlok alórészén kapott ütés vagy ütődés (magasból történt leesés) folytán genyes agyhártyagyulladásos járuló sziklacsontpedést szenvedett: s ez okozta a halálát; de egyben kimondották azt is, hogy a sérülés a jelzett tárggyal való ütődéssel is okoztatott. A helyszini szemlét ezen az alapon a bíróság sem tartotta meg.

Később az ügy más bíróság elé kerülvén, a szabad-

lábán levő gyanúsítottak és a közben jelentkező számos tanu kihallgatása végett kiszállott a vizsgálóbíró a községhen. A kihallgatásokat meg is tartotta, de a helyszini szemlét a legnagyobb valószínűség szerint azért, mert a sérülésnek, az addig állított módon való okozása, nagyon is kézen fekvő volt, mellőzte.

S már ügylátszott, hogy a terhelték a halált okozó súlyos testisértés vádjá és következményei alól meg sem menekülhetnek, annál kevésbé, mert az az állításuk, hogy sértettet nem ők, hanem társai verték meg, a többszöri kihallgatások során nyert benyomások és bizonyítékok folytán minden alaprólküli állításnak látszott.

Minthogy azonban terhelték, jobban mondván már vádlottak annak bizonyítására, hogy a jelzett időben, azon a helyen, ahol a sérülés okoztatott, meg sem fordultak, újabb tanukat jelentettek be, a vizsgálóbíró ezek kihallgatása és a vizsgálat kiegészítése céljából újból kiszállott a községhen.

Ekkor történt, hogy a községi bíró a vizsgálóbíró irnokával beszélgetve, csodálkozását fejezte ki afelett, hogy ebben a főbenjáró bűnügyben sem a csendőrség, sem a bíróság, a többszöri vizsgálat dacára sem tartott helyszini szemlét.

Erről a vizsgálóbíró értesülvén, egy bizottsággal a helyszínére ment, bár — mint mondá — nem vár tőle semmi olyan eredményt, a mi az eddigi tényállást befolyásolhatná, a helyszini szemlét mégis megtartotta.

S megdörmént az a esoda, hogy ez, az eset után több mint hat hónappal megtartott helyszini szemle annyira megváltoztatta a tényállást, hogy az úgy a vádlottak teljes felmentésével végződött.

Annak a köhídnak ugyanis, amelyen a sértettet eszméletlenül állapotban megtalálták, mind a két végén mintegy 30 cm-nyi magasságu és szélességü betonnal bevont téglaparkányzata volt s a valószínűleg rosszul készített beton vakolat, a különféle időjárás hebatása alatt, már erősen porladozóan indulván, különösen a parkány felső része, a kiálló kavicsdaraboktól erősen érdes, ripacson lett. Csak egy tekintet kellett rá, már tisztában lett a vizsgálóbíró az orvosi láttelel «horzsolászerű» kifejezésének jelentőségével és megdönthetetlen tényként alakult ki a bizottság előtt az a nézet, hogy az ezen helyről mintegy 25—30 lépésnyire megriasztott sértetti, menekül társai után való futás közben, a hid végén véletlenül a sötétben felbukott s a fejét, illetőleg arezát csuszászerűen a hid ripacson parkányába ütötte s a kiálló kavicsok okozták az arezon és homlokra a «horzsolászerű» sérülést s ugyancsak eme erős ütődés visszahatásának következménye volt az erős agyrázkódással járó sziklacsont megpedése is.

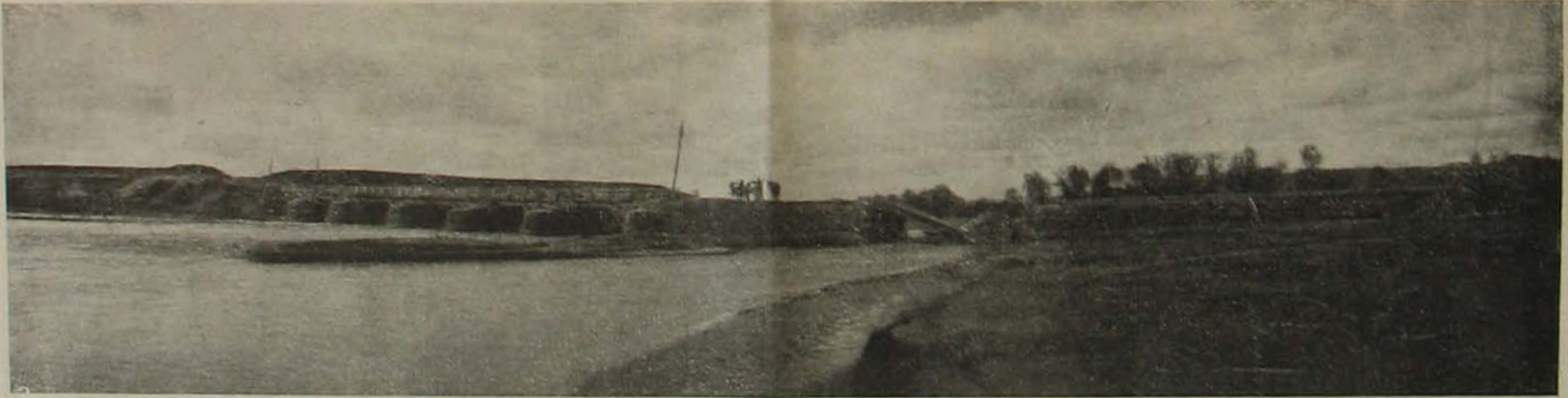
*

Ehéből a két esetből is látható, hogy a helyszini szemle megtartása nemcsak afféle sablonszerű hivatalos czifranág, hanem minden bűnügyi nyomozásnak legfon-

HA KÖHÖG, HÁRSZÁLJON AZONNAL
HURUTPASZTILLÁT!!

mely a legmakacsabb köhögést is azonnal elmulasztja. 1 doboz 50 fill.
3 doboz K 20 f. Kapható mindenütt. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagykovács.

Reuma, csúsz, kőszvény, mindennemű megfázástól eredő
fájalmat párszori használat után megszüntet a Gerő-féle
MENTHOL REUMASZESZ

A Pčinja hídjá Vojniknál.

A balkáni háború színteréről. — A bolgár határhoz vezető út.

tosabb s így elmaradhatatlan. Sökelléke, amit még akkor se szabad mellőzni, ha az előbb szerzett bizonyítékok folytán kétségtelennak is látszik a hűnecselekmény tényálladéka, a tettesek hűnössége, vagy ha a gyanúsított már a helyszíni szemle előtt teljes beismerő vallomást tesz; mert mindezen esetekben könnyen előfordulhat, hogy a helyszíni szemle után a tényállás onyhebben vagy súlyosabban módosulni fog.

A hűnecselekmény színhelye ugyanis hasonló a térképhez és sok mindent felfedez, megmagyaráz annak, aki nem járatlan az ott található nyomok, jelek stb. felismerésében.

E sorok írójával történt, hogy egyik őrsén rövid időközökben egymásután ötrendbeli betörésen-lopásról tettek panaszt, amelyek mindegyikénél a sarka felől nyitotta ki a tettes az épület ajtaját, azaz jobban megmagyarázva, az egyszerű sima ajtót a sarkaiából kiemelte s ekként padlásra, tyúkolba behatolva, elvitt mindent, amit csak értékesíteni lehetett. És, hogy bonyolultabbá tegye a nyomozást, távozása előtt szépen visszatepte az ajtót a sarkába.

Az ajtó lezárására használt retesz és lakat ekként mértetlen maradván, úgy a káros, mint az első izben kiküldött járőr hamis kulcs, illetőleg a valódi kulcsnak illetéktelen egyén által való használatát látta fennforgni s ez alapon a kulcs hol tartásával ismerős esetéket gyanúsították meg. Ez természetesen tagadta a cselekmény elkövetését, de mert csupán azzal védekezett, hogy ő az istállóban aludt, ahonnan gazdája ébresztette fel, mint alaposan gyanúsítottat, elém vezette a járőr, hogy a szerintük alaposnak látszó gyanu folytán jelentették fel.

Arra való tekintettel azonban, hogy a sühancz olyan kétségtelennak látszó módon tudta hangoztatni ártatlanságát, hogy már az első pillanatban elfogadhatónak találtam azt; afelől pedig, hogy a járőr alapos helyszíni szemlét tartott volna, kétségeim támadtak, magam is elmentem a helyszínére és hosszas vizsgálgatás, próbálgatás után rájöttem a dolog nyitjára és ott mindjárt meg is mutattam a károsnak és a járőrnek, miként mehetett be és kijöhetett után miként zárhatta be a tettes kulcs nélkül is az ajtót.

A gyereket se gyanúsíthattuk tovább, mert mire abban a nyomozásban eddig haladtunk, már a második esetet is bejelentették, amiből nyilvánvalóvá lett, hogy a tettest másutt kell keresnünk.

Mint hogy pedig az egymásutáni öt esetben ugyanazzal a módszerrel járt el a tettes, tisztában voltunk vele, hogy egy és ugyanazon egyén követte el mind az öt betörést.

Egy hosszabban tartó nyomozás során, de már a hatodik esetben, le is lepleztük őt egy csavargó paraszt sühancz személyében. Beismerte mind a hat betörést és azt is, hogy orgazdája, egy kiérdemült öreg betörő,

akinél meghuzta magát s aki egyszermind oktatója és bízottója is volt, tanította meg erre az első tekintetre bonyolultnak látszó, de valójában nagyon is egyszerű módszerre.

Sok mindent lehet így tanulni az alapos helyszíni szemléből. Azért tehát ne csak elméletben hangoztassuk a csendőr, hanem tartsa is meg mindazon hűnecselekmények nyomozásánál és minden esetben, amelyek minősége azt megkívánja.

Takács József csendőr.

1885—1911.

Mult évi szeptember hó 30-án Takács József és Vida Antal lajtakatai, soproni szárnybeli csendőrök rendes szolgálat alkalmával Zúrányban egy ismeretlen novú fegyveres csavargóra bukkantak, kit, mivel kilétét igazolni nem tudta, személynemességének megállapítása ezéjából a községházához kísérendő utbainditottak anélkül, hogy megmozdzták volna.

Utközben a csavargó hírtelen visszafordulva a járőrvezetőt a zsebébe] észrevétlenül elhúzott s rom át-

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Köprülü kelet felől.

A balkáni háború színhelyéről. — Szaloniki a tenger felől.

mérőjü Browning-pisztolylyal mellbelötte. Takács egy jajszó nélkül holtan a földre bukott, mire az ismeretlen futásnak eredve, — még a másodcsendőrré is üldözés közben néhány eredménytelen lövést tett; — a másodcsendőrnek fárasztó hajsza után sikerült az ismeretlent egy jól célzott lövéssel aként eltalálni, hogy az összeesett és anélkül, hogy kiléte megállapítható lett volna, megbalt.

Az ismeretlennél megmotozásokor 46 darab élestöltényt és egy hosszú élesre fent kétélű tör találatott.

Takács József csendőr 1911. évi október 2-án nagyszámban megjelent bajtársainak, szárny- és szakaszparancsnokának — a községbeli és vidéki lakosságnak mély részvéte és részvétele mellett a zurányi temetőben temettetett el.

A VI. számú csendőrkerületi parancsnokság tisztikara és legénysége között gyűjtés indított — melynek eredménye annyira kedvező volt, hogy Takács csendőrnek az összegyűlt pénzből egy szép szürke gránit sírkő állíttatott az elhalálozás évfordulóján az illetékes szárnyparancsnokság által és a sír is cizementkerítéssel védtetett körül; — gondoskodás történt továbbá arról is, hogy a gyűjtésből a sírkő felállítási költségeinek leszámitása után fennmaradt összegből, mely a kerületi parancsnoksághoz előterjesztetett, évenként Halottak napján a sír kivilágíttassék.

Képünk ezen sírkövet ábrázolja.

A szárnyparancsnokság lapunk útján mond hálás köszönetet az érdekelt szíves adakozóknak.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Német tudós az emberevők közt.

Frobenius német Afrika-utazó nemrégiben kiállítást rendezett Berlinben azokból a tárgyakból, a melyeket bosszas kutatóútjain gyűjtött össze. A legkülönfélébb tárgyak kiállítása ez, a mely a modern és a régi Afrika népeinek szokásairól, erkölceiről és életmódjáról tájékoztatja a nézőt. Tudjuk, hogy a némely afrikai néptörzs közt divatos emberhúsevés kérdése még ma is élénk vita tárgya és hogy erre vonatkozólag a tudósok véleménye még ma is nagyon eltérő. Általános az a hit, hogy az emberevők a civilizáció legalacsonyabb fokán levő emberek, a kik csaknem állati életet élnek. Annál érdekesebbek tehát Frobenius tapasztalatai, a melyek egészen más színben tüntetik föl az emberevők erkölceit. Afrikai útjában kíséretül szolgáló emberek közt több emberevő is volt és ezekről Frobenius azt állítja, hogy azok valamennyien derék, értelmes emberek voltak, mi több: intelligensebbek akárhány más törzsbeli embernél.

Közép-Afrikában a Bassonge-törzsön kívül emberevők még a bakete-, cauanda- és a batetela-törzsbeliek, ezek azonban csak az ütközetben elesett barcosok húsát eszik meg. A bassonge-törzsbeliek azonban ezenkívül valóságos embervadászatot rendeznek, hogy inyenczfalójukat, az emberhúst, megszerezzék. Ezek az emberek megtámadják az olyan falvakat, a melyekben más törzsbeli emberek laknak; a támadást rendszeren akkor intézik a

falvak ellen, mikor a férfinép távol van. Ilyenkor azután titkon a védtelen asszonyokra és a gyermekekre törnek, s a menekülőket nyilakkal lelövöldözik. Egy-egy asszonnak sikerül néha elmenekülnie, a ki azután a künn dolgozó férfinépet föllármázza, mire azok rohanak baza a falu védelmére. Csakbogy ekkorra már a támadók kerekét oldottak, magukkal vivén a szerencsétlen áldozatokat. Hogyba nincs tartaniok attól, hogy a megtámadott falu férfiai meglephetik őket, akkor még ott, a helyszínen nagy lakomát csapnak. Öroket állítanak a falu körül s a többi ezalatt tüzet rak, a gyermekeket leöldösik és nyársra húzva, a tűzön pirosra sütik. A felnötteket magukkal viszik, ha az elvonulás útja szabad és akadálytalan, de hogyba meglepetéstől kell tartaniok, akkor nyomban a helyszínen két szürnek a szívükbe és holttestüket nyársra megsütik. Ha a sütéssel elkészültek, az áldozatot földarabolják. Kinek egy kar, kinek egy láb vagy fej jut részül, de a törzsfőnök mindig az áldozat szívét kapja. Mire a leölt és elfogyasztott áldozatok hozzátartozói bazatérnek, már csak a kialudt tűz, a szétszört búsdarabok és csontok iszonyú látványa fogadja őket, de a miből azok mindent megértének. Nyomban tanáskoznak és megállapítják a megtorlás, a kegyetlen boszu módozatait. Csakbogy nem ritka az az eset, mikor nem tudják kideríteni, hogy melyik törzs népe dülta föl a falut és gyilkolta le övéiket.

Vannak azután olyan törzsek is, a melyek az áldozatokat előbb megbizlalják és csak mikor szép gömbölyüre biztak, salják fel őket. És mily raffináltak ezek az emberek! Úgy vélekednek, bogy csak azok a férfiak biznak meg, a kiknek — feleségük van. Ez okon a bizlalásra szánt férfiak mellé feleséget rendelnek, de ügyelnek, hogy ezek az áldozatok nehogy megtudják, hogy micsoda sors vár rájuk, mert akkor az örökös rettegésben lesaványodnának. Ennyi furfangot ki tételezett volna föl róluk? Mikor azután az áldozat szép gömbölyüre bizott, kitűzik a leölés és a lakoma napját. Ezen a napon néhány markos legény, hatalmas füttykösökkel fölfegyverkezve, a leölésre szánt áldozatokkal útnak indul állítólag vadászatra. Mikor azután az erre a célra előre kijelölt helyre érnek, az áldozatokat egyszerűen lebunkózzák s a holttesteket füvel takarják be. Mikor a fű az izzó napon megszáradt, meggyújtják s a lobogó láng alatt az áldozat fekete bőre fehérre pörkölődik, a mi azt a látszatot kelti bennük, hogy „szép, fehér húst” esznek. Ezekből a lakomákból azonban az asszonyokat kizárják. A lakoma maradékát ki-ki hazaviszi és otthon a kunybó kéményében füstre akasztja, de nem azért, bogy elfogyaszsa, hanem hogy bűvész czélokra szolgáljon.

Az emberevők azt állítják, bogy az emberhús banánal elkészítve, emlékeztet a malaczspecsenyére. Eddigél általában az volt a vélemény, hogy az emberevő azért eszi meg az emberhúst, mert izlik neki; Frobenius azonban ezzel szemben azt állítja, bogy megfigyelése szerint bizonyos misztikus és vallásos érzés batása alatt cselekszik.

KÉPEINKHEZ

A balkáni háboru színhelyéről.

Lapunk egyik közeli számában 'Törökország baborujáról megemlékezve, a Balkán baborus népeinek viseléről, építkezéséről és közlekedési eszközeiről is mu-

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kótszer gyárcsinal
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körut 50.

legutányosabban beszerehet k összes betegápolási tárgyak, kótszerek, fecsenkék, m. kir. szab. Polgár-féle sérvekötők, gummiharanyák stb. stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az üzletvezetőség, csak megadandó, mily tárgy szükségel etik.

Ezen hirdetés beküldése után 10% árkedvemenya Csendőrlapokolvasóinak.

tattunk be néhány képet. Akkori közleményünk kiegészítésül, a Balkán egyes vidékéről való képek bemutatása mellett, megemlítjük, hogy nem valami tejjel-mézszel folyó Kanaan ez a vidék, hanem hegyes-völgyes, sziklás tartomány, amely terület nagyobbodásra jó lehet, de közgazdasági szempontból való jelentősége, — eltekintve attól, hogy különösen Szerbiának az adriai vagy az égei tenger felé megnyíló úttal egy igen régi vágya teljesül, — egyébként, legalább egyelőre, igen kevés lesz.

A Balkán lakossága túlnyomó részben bolgár, szerb, albán és görög, a kik együttvéve több mint 70%-át teszik a Balkán lakosságának. És a görögök kivételével, akik az 1821-iki felkelés során felszabadították magokat a török fennhatóság alól, ez a nagyszámu s majdnem egészen egy nyelvű szláv nép, éppen a szegénysége, gazdasági és szellemi fejletlensége miatt évszázadokon át nyögött török járom alatt, sziklás, kopár hegyvidékein állattenyésztésből tengetve életét s ami kis jövedelme lett volna, azt mind a török harácsolta el anélkül, hogy ellenszolgáltatásképen a lakosság kulturális fejlődéséről és a közbiztonsági viszonyok javításáról csak legkisebb törvben is gondoskodott volna. Az elnyomott lakosság többször felázadt ugyan eme kiszípolozó rendszer ellen, de mindig eredménytelenül, a török mindig leverte őket s még alig 40 éve, hogy a nagyhatalmak s különösen Oroszország közbelépése folytán Bulgária, Szerbia és Montenegró önálló fejedelemségek, majd később királyságok lehettek. Albánia és Macedónia pedig még maig is török birtokok.

De amilyen szegény ez a vidék földi javakban, ép annyira gazdag természeti szépségekben. S ha közbiztonsági viszonyai nem riasztották volna el állandóan az oda törekvő idegen országbeli kereskedelmi és turista utazókat, már ezen a réven is nagyot lendült volna a lakosság anyagi és szellemi fejlődése. A szerb, albán és bolgár bandák a legutóbbi időkben is annyira kétségessé tették a Balkánon utazók személy- és vagyonbiztonságát, hogy még csendőri vagy katonai kirendeltség mellett is igen kevés ember mert vállalkozni egy balkáni utazásra.

Hihető azonban, hogy a most folyamatban levő háború után, akár a török, akár ellenfelei győznek, még fog változni ez a bizonytalan állapot a Schmidt Ferencz volt nemzetközi csendőrségi őrnagy eredeti felvételei nyomán készült képeinken bemutatott gyönyörű hegyvidék látogatására törekvő vagy kereskedelembe utazó idegeneknek — talán — nem a végrendekezés lesz majd az utazás előtti első és legfontosabb teendőjük.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus-alap javára, büntetőtörvénykönyvekért a kolozsvári kerülettől 31 K 50 fill. és a kassai kerülettől 52 K folyt be. Ezen újabban befolyt összegekkel az alap vagyona 27,935 K 05 fillérre emeltetett.

Húsfogyasztási adó. A honvédelmi miniszter ur egy előfordult esettől kifolyólag, a folyó évi október 16-án kiadott 101,678/8. számú körrendeletben tudatja, hogy a m. kir. pénzügyminiszter ur folyó évi szeptember hó 16-án kelt 97,946. számú döntésével a csapatok által önkezelésben eszközölt marhavágatásokat, a bor- és húsfogyasztási adótörvények hivatalos összeállítására 67. §-a 1. jegyzete alapján adómenteseknek nyilvánította azzal, hogy ez az adómentesség az említett vágásokból nyert

csak azon húsról terjed ki, mely a kincstári élelmezésben részesülő legénység ezen élelmezésére van rendelve s e célra használtatik fel, de nem terjed ki az adómentesség az említett vágásokból nyert azon húsról, amely kincstári élelmezésben nem részesülő katonáknak (tisztteknek), katonai személyeknek, vagy más egyéneknek, akár közvetlenül, akár az általuk fenntartott közös étkezőknek engedtetik át.

Ellenszegülés. Brindzár János, alsógyertyáni őrsbeli csendőr, október 31-én, Jurgák András felsőalmádi lakos ellenszegüléssel szemben, a zemplénmegyei Szacsur községben, annak könnyű sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

Kérelem. Czinki József, Lakócsa községben állomásozó csendőr, kéri Katona Ferenczet, kivel 1907/8-ik években a cs. és kir. 48-ik gyalogezredben együtt szolgált, hogy jelenlegi címét fontos okokból vele közölje.

Értesítés. Vett értesítés szerint «A magyar helyesírás szótára és szabályai» című, utolsóelötti számunkban ismertetett munka már tördelve van, úgy hogy néhány nap múlva a könyvet kinyomatják. Aki a felajánlott 2.50 K kedvezményes áron óhajtja megszerezni, az egy hét leforgása alatt rendelje meg Horváth Endre, Kispeszt, Báthory-u. 48. czimen, mert a megjelenés utáni rendeléseket csak az esetben szállítatja kedvezményes áron a könyvet író és kiadó fenti cím, ba fölös példányok maradnak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy khinai államférfi naplója. A pár év előtt elhunyt nagy khinai államférfi naplóját most fordították le először európai nyelvre. Az «Observer» ebből néhány érdekes részletet közöl, a melyek bumoros megfigyelőnek mutatják be Lihungcsangot. Igen agyafurt ember, a kit sem otthon Khinában, sem Európában nem lehet olyan könnyen megtéveszteni. Pétervárott, a hol a császár koronázásán volt jelen, ezt írta naplójába:

«Csodálatos, hogy az oroszok arra kérték a (khinai) trónt, hogy engem küldjenek a koronázásra. Ez mindegyesre nagy megtiszteltetés, de ennek is valami céljának kell lenni. Én azonban elárulhatnám nekik, hogy én saját országom érdekeit tartom elsősorban szem előtt és megsúghatnám azt is, hogy ha Oroszországnak valamilyen tekintetben előnyt nyujtok, úgy ez mindig csak azért történik, mert azt hiszem, hogy a végén mégis Khina a nyerő fél». Miklós császárról, a kit egyszerűen csak Miklósának nevez, a következő érdekes sorokat írta a naplójába: «Miklós nem egészséges ember. Azt hiszem, sokat ül a szobában és az életéért való aggodás sápadttá és nyugtalanná teszi. Úgy ballom, hogy holnap korán reggel utazunk. Ezt nem szeretem. Inkább utaznánk mindjárt és aludnánk a vonaton. A korai felkelés a nyugat dőre szokása. Különösen az államférfiak sokkal jobban intésbetnek el az ügyeiket éjjel, a mikor minden csendes. A helyett nappal és este szórakoznak». Sok feljegyzés szól a khinai özvegy császárnéről. A mikor Európából visszatért Kbinába, úgy látszik, nagyon dicsérte az orosz császárné szépségét és ezzel megbántotta a császárnét. Ennek következményei nem maradtak el. A 12. hónap 21. napján a császárné megvonta tőle egy évi fizetését, de még ugyanaznap az aranyármány-rendet kapta a császárnétól, a ki őt nagyon szerette. Erről ezt írja: «Itt hát a rendjel! Talán azért adta a felséges császárné, hogy többé meg ne sérthessem, mert mint a rendjel tulajdonosa tetsz-

sem szerint térdelbetegek vagy állbetegek a jelenlétében és nem köt olyan szigorúan az udvari szertartás.

Lázmérő, mint gyógyszer. Egyik koppenbágai kórbazban furcsa, ám egyben igen érdekes dolog történt. Dr. Beddea főorvosnak az volt kedvenc ideája, hogy benulásokat salétromos savak belélegzésével gyógyít. Nemrégiben beteget hoztak, a ki nyelvizombénnlásban szenvedett és Beddea elhatározta, hogy ezen kipróbálja a módszerét. A kezeléssel dr. Davyt, egyik alorvosát bizta meg, a ki mindjárt nekilátott feladatának. Meg akarta tudni azonban, hogy a belélegzés milyen mértékben növeli a test hőfokát és ezért lázmérőt dugott a beteg nyelve alá. A kezelést azonban nem kezdte meg, mert a beteg megszólalt: Már sokkal jobban érzem magam! Azt bitte ugyanis, hogy a lázmérő bedugása jelenti a kúra kezdetét. Az orvos elcsodálkozott, de rögtön átértett mindent és így szólt: „Örvendek, de mára elég. Holnap folytatjuk.” Az esetet közölte főnökével, másnap megint a lázmérőt dugta a páciens nyelve alá, a ki megint kijelentette, hogy sokkal jobban érzi magát. Így folyt ez tizenhárom napon át, a lázmérőtől a beteg állapota egyre javult és végre a tizenharmadik napon gyógyultán elbocsátották. Az este igen érdekes, mert a képzeldésnek az orvosszerek felett való fölényére mutat. A két orvos azonban túllőtt a célon, basonló módon kezelt egy másik beteget is, de persze eredménytelenül, mert az illető a lázmérőt a maga akaratából nem képzelte gyógyszernek.

Rejtelmes vallások. Sehol a világon másutt nincs annyi vallási szekta, mint Amerikában, a hol máról-holnapra újabb és újabb felekezetek alakulnak a ezek aztán, hol a legnagyobb titokban, hol pedig a legbibetlenebb reklámmal híveket igyekeznek toborozni. Az is bizonyos, hogy vallási dolgokban elfogultabb és képmutatóbb nép alig van az amerikaiánál. A főszerepet a nők játszzák, a kik fanatizált gyülekezeteik révén elképzelhetetlen batalmat gyakorolnak az egész országban nemcsak vallási dolgokban, de — a mi még kétségteljesebb — irodalmi, művészeti, sőt még politikai kérdésekben is. Ezek a túlfinom idegzetű nők legújabbban feltűnő érdeklődést tanusítanak a keleti és különösen a hindu vallás iránt. Sok amerikai tanítónő a legnagyobb buzgalommal tanulmányozza a keleti népek szent könyveit és titokzatos iratait, miközben valóságos fanatikus szenvedély vesz erőt rajtuk. Néhány év előtt Miss Reuss a chicagói Nap-templom előtt olyan nyilvános megbotránkozást keltett vallási őrzöngéseivel, hogy elmegyógyintézetben kellett elhelyezni. És ez az eset nem áll példátlanul, hanem sok helyen megismétlődött, mert a

nők túlságosan belemélyednek a Kelet vallásos titkaiba. Nem lehet tehát csodálkozni azon, hogy egy Közép-ázsia-ból bevándorolt remete Amerikában, a hol öt évig mint vándorapostol bejárta az országot, számos követőre talált és sokakat saját vallására térített át és „Magda”, a Napisten, a kinek kultusza a nap mindennapi imádatában rejlik, Amerikában már sok lelkes tisztelővel kerkedbetik. Temploma Chicagóban, a Lake Park Avenuban fekszik, a hol talán még jobban tisztelik és imádják, mint Ázsia ege alatt. A Napisten leghibebb imádjának élén Amerikában a szépsége és szellemessége által kiváló Mrs. Hilton áll, a ki legbuzgóbban igyekszik az ókeleti hitet minél szélesebb körökben terjeszteni. A hívők és hívőnők tartózkodnak a hűségtelektől, reggelire rózsalevelekből készített teát isznak és délbén friss ibolyát és vad sósát esznek. A legnagyobb megbotránkozást azonban az kelti, hogy a keleti istentisztelet legveszedelmesebb alakja, a Baal és Moloch-istenségek imádata is mindjobban terjed és veszedelmes módon hódít az összes városokban.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos válaszra nem ad. Lévlében pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

Visegrád. Igazságügyminiszteri engedély szükséges.

Havasí zsundár. 1. Felülvizsgáltatva alkalmazásával kérje az idő beosztását. 2. Igen.

1882. Dárúsz. Nem hallottunk róla semmit.

Kék ibolya. 1. A részletek ismerete nélkül nem adhatunk felvilágosítást. 2. Saját költségén tartozik utazni.

Hóvirág. 1. Igen. 2. Tartózkodási helyén. 3. Igen.

13. Nem tudjuk.

Subri. Kérdésének eldöntésére nem érezzük magunkat hivatottak.

8888. Kötés. Kelléj. 2. Szolgabírói hivatal.

Drávanenti. 1. Az illetékszabályzat idevonatkozó határozványain kívül mi nem mondhatunk semmit. 2. Ily kérvényt a csendőr nem nyújthat be, hanem köteles kórolmét kihallgatáson előadni. 3. Grill-féle könyvkereskedésben. Budapest. Dorottya-utca.

1000. Egyikhez nincs igénye.

Sorsjegyei nem nyertek : K. S. H., G., Zuzjon, 68, Ambrus P. Ormester, L. S. 888.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el Intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Örtakarék-betét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 6½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Időlegesen nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utványok, intézvények és chequék beszedését cívváljaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ö császári és apostoli királyi Felsége 1912. évi október hó 20-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával kitünő szolgálataik elismerésül:

Riez Péter, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli és Gál Lajos, m. kir. II. számú csendőrkerületbeli járás-örmestereknek, továbbá

Józsa Antal, m. kir. II. számú csendőrkerületbeli, Lukács Mihály és

Romosán Vazul, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli törzsörmestereknek a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Kinevezettek:

1912 november 1-ével:

csendőr járásörmesterekké:

Szalinka Pál	örmester, (1. rangszám) a VIII.,
Hegyi József	" (2. ") a II.,
Szöcs Tivadar	" (3. ") a VII. és
Tremmel János	" (4. ") a VI. számú

csendőrkerület állományában.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Sohajda Sándor őrsvezető cz. őrmester, Fülöp János és Dankó Győző csendőrök, egy ékszerlopás büntette ügyében, igen nehéz körülmények között, több varmegye területén, szakadatlanul több napon át vezetett nyomozás folyamán lankadatlan buzgósággal, kötelesség-hűséggel, észszerű leleményességgel és tapintatossággal kifejtett eredményes tevékenységükért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Szalai István III., Parkas János I. és Tóth Kálmán őrsvezető cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett kiváló szorgalma, buzgó tevékenysége és eredményes működéseért, őrsének rendbentartása és alárendeltjeinek helyes vezetéseért.

Szigoti Gáspár csendőr, a Hunyad megyében 1909. évben Karlinger Lipótné és társai guradobrai lakosok sérelmére elkövetett rablógyilkosság tetteseinek, hosszas, fáradságos nyomozás során oszkozölt kiderítése és elfogásánál, buzgósággal, szorgalommal és lankadatlan kitartással való közreműködéseért.

Horváth Ferencz IX. őrsvezető cz. őrmester, az 1911. és 1912. évben Steierországi területén több ottani lakos kárára betörés útján elkövetett nagyobb értékű ékszer, élelmi- és ruhanemű lopás tetteseinek hét napon át folytatott fáradságot nem ismerő nyomozással történt kiderítéseért.

Németh Dávid járásörmester, mert az 1911. évben Fejér, Vas, Sopron és Komárom megyékben garázdálkodott kóbor cigányok által elkövetett többrendbeli betöréses lopás tetteseit 15 napon át tartott fáradságot nem ismerő kitartással és nagy buzgalommal folytatott nyomozással kiderítette és a bűnjelek nagyrészt megszerzte.

Mucsics Mátyás csendőr cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt, de különösen az utóbbi években a közbiztonsági szolgálat terén általában tanúsított kiváló szorgalma, buzgó tevékenysége és eredményes működéseért.

Fenyvesi Mihály és Kalmár Imre őrsvezető cz. őrmester, hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett szorgalmas, buzgó és eredményes tevékenységeért.

Németh József V. őrsvezető cz. őrmester és Koponya Vendel csendőr, 1911. évben a Balaton mentén garázdálkodott tolvajszövetkezetnek, fáradságot nem ismerő észszerű és leleményes nyomozás során bátor magatartással történt kézrekerítése és a lopott tárgyak részbeni megszerzéseért.

Bálint János csendőr cz. őrmester, yurasits András és Gyalog Boldizsár csendőr, 1912. évi június hó 28-án Kistima pusztán kiütött nagyobb mérvű tüzesetnél, a vagyonmentés és a tűz továbbterjedésének meggátlása körül kifejtett buzgó tevékenységeért és hasznos intézkedéseért.

Beke Pál és Nagy Antal csendőr, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonság érlelésében kifejtett ügybuzgó, szorgalmas, odaadó tevékenysége és eredményes működéseért, valamint kifogástalan magaviseleteért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Győri Samu, Horváth Gyula és Stocker Frigyes törzsörmesterek, irodai alkalmazásukban kifejtett szorgalmas és buzgó tevékenységükért.

Molnár Balázs törzsörmester, mint szárnyirodai segédmunkás, az irodai szolgálatban mindenkor tanúsított kötelesség-hű és eredményes tevékenységeért.

Nagy Sándor III. őrsvezető cz. őrmester, hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában tanúsított buzgó és eredményes működéseért, őrsének rendbentartása, alárendeltjeinek helyes vezetése és oktatásáért.

Rác György, Kovács Ferencz III. és Béla Mózes őrsvezető cz. őrmester, hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett buzgó és eredményes működéseért, őrsének rendbentartása és alárendeltjeinek helyes vezetéseért.

Keszler Mátyás csendőr, mert az 1911. évben Fejér, Vas, Sopron és Komárom megyékben garázdálkodott kóbor cigányok által elkövetett többrendbeli betöréses lopás tetteseinek 15 napon át tartott fáradságos és buzgó nyomozással történt kézrekerítése és a bűnjelek nagy részének megszerzése körül járőrvezetőjét határozottan támogatta.

Gosztola Ferencz csendőr cz. őrmester, hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban általában kifejtett szorgalmas, buzgó és eredményes tevékenységeért.

Raffai Ferencz járásörmester, Tóth József III., és Artner Sándor őrsvezető cz. őrmester, hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában tanúsított buzgó és eredményes működéseért, őrsének rendbentartása, alárendeltjeinek helyes vezetése és oktatásáért.

Magyar István II. és Kovács Imre II. csendőr cz. őrmester, hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett buzgó és eredményes tevékenységeért.

Kardos József őrsvezető ez. őrmester és Gösi Pál esendőr ez. őrmester, hosszabb esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában tanusított szorgalmas, buzgó és eredményes működéséért és kifogástalan magaviseletéért.

Kóhor István esendőr ez. őrmester, 1911. évben Steierország területén több ottani lakos kárára, határozottan elkövetett nagyobbértékű élelmiszer-, élelmiszer- és ruházati lopás tettesainek kézrekerítése körül, a nyomozást vezető parancsnoknak hathatós támogatásáért.

Buday Mihály törzsőrmester, hosszabb esendőrségi szolgálati ideje alatt különféle irodai alkalmazásában, de különösen két év óta mint számvizsgáló, mindenkor tanusított kiválóan kötelességű és igen eredményes tevékenységéért, megbízhatóságáért és példás magaviseletéért.

Horváth József IV. esendőr, hosszabb esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységéért, lankadatlan szorgalma és jó magaviseletéért.

Szalai Ignác Jenő őrsvezető ez. őrmester, Kovács János, Molnár István I. és Poulser Ádám esendőrök, 1911. évben Steierország területén több ottani lakos kárára határozottan elkövetett nagyobbértékű élelmiszer-, élelmiszer és ruházati lopás tettesainek kézrekerítése körül, a nyomozást vezető parancsnoknak hathatós támogatásáért.

Egyházi József, Barónyi Péter, Pölöskei József őrsvezető ez. őrmester, Zeigler Ferenc esendőr ez. őrmester és Nagy Mihály esendőr, hosszabb esendőrségi szolgálati ideje alatt, de különösen a legutóbbi években, a közbiztonsági szolgálat terén általában tanusított szorgalmas, buzgó tevékenységé és eredményes működéséért.

Németh József I. őrmester, szűnyirodai segédmunkás, irodai alkalmazásában kifejtett szorgalmas és buzgó tevékenységéért.

Füzes Mihály járásőrmester, Putkó János őrmester, Galló István, Kovács János III. őrsvezető ez. őrmester és Horváth József VII. esendőr ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett szorgalmas, buzgó és eredményes tevékenységéért.

Durucz János őrsvezető ez. őrmester, hosszabb esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett buzgó és eredményes működéséért, őrsének rendbentartása és alárendeltjeinek helyes vezetéséért.

Naisz Kálmán esendőr ez. őrmester, Horváth József XII. esendőr és Hollendus Ferencz próbaesendőr, 1912. évi augusztus hó 6-án Zirc közszékhelyen kiűzött tűzvédeznél, a gyújtogatás és a tűz továbbterjedésének megállítására

körül kifejtett buzgó tevékenységé és hasznos intézkedéseért.

Berkes István esendőr ez. őrmester, mert az 1911. évi november havában, több budapesti lakos halálát okozó villájának átkülcseivel történt felnyitása alkalmával nagyobb kárértékű lopás tettesainek nyomozása és kézrekerítése körül fáradságot nem ismerő szorgalmat tanusított és az alkalmatlan járőrvezetőjét hathatósan támogatta.

Piliván Imre őrmester, hosszabb esendőrségi szolgálati ideje alatt, úgy a közbiztonsági, mint az irodai szolgálat terén általában kifejtett ügybuzgó és szorgalmas tevékenységéért és példás magaviseletéért.

Németh Pál őrsvezető ez. őrmester, Lang Péter, Nagy István esendőr ez. őrmesterek és Kurta Nagy Pál esendőr, hosszabb esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában tanusított szorgalmas, buzgó tevékenységük és eredményes működésükért, Németh Pál alárendeltjei helyes vezetése és oktatómunkájáért is.

Nagy János III. esendőr, a Temes és Fejér megye területén többrendbeli lopást és rablást elkövetett két veszélyes és körözött kóhor ezigánynak, 1912. évi június hó 28-án Dunaföldvár község határában történt elfogása körül kifejtett fáradságot nem ismerő buzgó szolgálataért.

Gavaszki Károly es. és kir. 86. gyalogezredbeli kuralalmi gyalogos, ki a Temes és Fejér megye területén többrendbeli lopást és rablást elkövetett két veszélyes és körözött kóhor ezigánynak 1912. évi június hó 28-án Dunaföldvár község határában történt elfogása körül járőrvezetőjét hathatósan támogatta.

Előléptettek:

1912 november hó 1-ével:

a m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Barta József I., Kálmán József, Bodon János, Tibanyi József és Szabó Kálmán I. őrsvezető ez. őrmesterek, őrmesterekké; továbbá

Hermann Gyula, Szűcs Sándor, Mitana Márton, Lazistyán János és Murosi Gyula esendőr ez. őrmesterek, őrsvezető ez. őrmesterekké.

Katonai szolgálati jellel ellátottak:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátottak:

a m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Morócz Gábor esendőr ez. őrmester, 1912 október 12-én.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir-
csendőrségi hiva-
talos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

A Csendőrségi Rendellett Közlöny, egyes számainak gyűjtésére szolgáló fedéltáblát szíves figyelmébe ajánljuk. — Ára 50 fillér. Felnom mindösszeftől téli keztyűk, hósapkák, nemlétkömben mindenféle felszerelési cikkek raktárunkon készletben vannak, azokból kölcsönre választás nélkül szívesen küldünk. Bármilyen cikket a legnagyobb készséggel beszerzünk és megküldjük.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A schweizi tartományi vadásztestület (Landjägercorps).

Ismereteti: B. L.

Schweiz tudvalevőleg több kantonra (kerületre) oszlik s minden ilyen kanton külön-külön vadász- illetőleg esendőrkerülettel bír. A német nyelvű kantonok esendőrsége inkább a német birodalmai, a francia nyelvű kantonok esendőrsége inkább a francia esendőrséghez hasonlít.

A kantonok esendőrtestületei a kantonbeli rendőrigazgatóságnak vannak alárendelve. A esendőrtestületek nincsenek szoros összefüggésben egymással; egyedüli kapcsolat közöttük a központi rendőriroda által szerkesztett s Bernben naponként megjelenő schweiz rendőri közlöny, amely minden közbiztonsági hatóságnak jár. A központi rendőriroda gyűjtődéje a nyomozásoknak.

Az összes kantonok rendőrigazgatósági kötelesek a nyomozásokat és körözéseket a berni központi rendőrirodával közölni; ugyancsak ezen iroda közvetíti a külfölddel való érintkezést is. A kantonok rendőrigazgatósági kizárólag a kanton-kormányoknak vannak alárendelve s a esendőr idegen kantonban szolgálati ténykedést nem teljesíthet, kivéven a tettenérés esetét, ha a késelem veszélylyel járna. A kantonbeli esendőrtestületek annyiban állanak érintkezésben egymással, hogy évenként ugynevezett «szövetségi oktatótanfolyam»-ok tartatnak Bernben közbiztonsági közegek számára s a esendőrség azokon rendszeresen részt vesz. A tanfolyam felügyelete a központi rendőri irodát illeti.

A német kantonok esendőrsége az összes közbiztonsági, nyomozó- és rendőri szolgálatot látja el s emellett a helyi rendészet és a fogházügyet is az ő hatáskörébe tartozik; ezzel szemben a francia kantonokban ezen szolgálatok között éles megkülönböztetés van. Ezekben háromféle testület működik a kantoni rendőrigazgatóság fennhatósága alatt: 1. egy közbiztonsági őrség, kizárólag a bűnügyi szolgálat ellátására; 2. a esendőrtestület, a közbiztonság és rend fenntartására; végül a népőrség (Landwache), helyesebben vidéki esendőrség (Landjägercorps), a helyi rendészet ellátására.

Alábbiakban Schweiz két legérdekesebb kantonjának: a német Bern és a francia Genf közbiztonsági szerveit fogom ismertetni.

A) Berni testület.

A közbiztonsági szolgálat kezelésére, a rend és esend fenntartására rendezett őrtest; szervezete *katonai*.

A jelenlegi esendőrségi törvény az 1906 május 6-án megejtett *népzsavazás* útján hozott; azt követte nem sokára a *nagytanács* végrehajtási rendelete és a kormánytanács rendelete, amelylyel a testület jogai és kötelesegei megállapítottak.

Legfelsőbb fokban a kanton-kormány gyakorolja az ellenőrzés és igazgatás jogát. A kormány nevében az igazságügyi tanács ellenőrzi a szolgálatot. A gazdasági teendők és azok kezelését a kanton pénzügyigazgatósága tartja szemmel. A kiadásokat Bern kanton könyvelősege folyósítja s annyiban ellenőrző joggal bír, hogy a költségvetésilag megállapított összeg túl ne lépessék.

A belső és külső — szorosán vett — közbiztonsági szolgálat ellenőrzése a rendőrigazgatóság jogköre; a parancsnoklás a rendőrpapancsnokot illeti meg.

A rendőrpapancsnok mellé az ugynevezett *törzs* (főőrség) van beosztva. Ez áll: a papancsnokon kívül egy rendőrkapitányból (mint segédtszűből), két őrmesterből a közbiztonsági szolgálat mikénti teljesítésének ellenőrzése céljából (egyikük Bernben, a másik a vidéken állomásozik), a gazdasági teendők ellátása végett egy szállás-mesterből (fournier) és három detektívől, a kik a szükséghez képest különleges szolgálat teljesítésére a vidékre is kiküldetnek. A törzshöz tartozik továbbá az anthropometriai felvételeket foganatosító hivatal és a nyomozólevelek kiadásával megbízott szerkesztőség is.

Az ugynevezett *ujoncziskola* a rendőrkapitánynak van alárendelve; esetenként felállítatik a törzsnél a *továbbképző tanfolyam* is. Végül hozzátartozik a törzshöz a főőrség legénysége, amelyet tartalékként felhasználnak s amely a berni osztály alá van rendelve.

A papancsnok hatásköre:

1. a közbiztonsági szolgálat — beleértve a politikai és bűnügyi szolgálatot — ellenőrzése;
2. az összes gazdaságkezelési, számvivősegi és felszerelési teendők;
3. katonai felsőbbsegi jog és fegyelenkezelés;
4. az oktatás irányítása és ellenőrzése;
5. elszállásolási ügyek.

A rendőrigazgatóság a papancsnok rendelkezését ellenőrizni jogosult, sőt e tekintetben intéakedhetik. Ezek

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. esendőrség szerződött szállítója és a **Ludovika Akadémia** házi hangszerkészítője, az **Ocskai és a szabadságharcosok Rákóczi tárogató feltalálója** Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvós hangszereit és alkatrészeit. Harmonikák erőse elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hangszerről külön köldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.** 6

STOWASSER JÁNOS

osassári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, a m. kir. esendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadságharcosok Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2

szerint a rendőrigazgatóság előjárója a parancsnoknak. A segédtszáz (százados) helyettese a parancsnoknak. Mindkettő kötelesek évenként egyszer az összes parancsnokságokat meglátogatni (megszemlélni). Ezenfelül saját belátásuk szerint bármikor — illetőleg amikor szükségnek látják — a kanton bármely részére küldik el.

A parancsnokot és helyettesét négyévenként a kormánytanács szavazás útján választja. Az újonnan választottakat a rendőrigazgatóság felelteti. Mindkettő övédekot tenni köteles és pedig a parancsnok 5000, a segédtszáz (adjunkt) 3000 frankot.

A két őrmester (feldwebel) voltaképpen magasabbrangú állászt, — rangban a szállásmester és a strázsámester között sorolnak — segédmunkásként a parancsnoknak a szolgálateljesítés ellenőrzésénél.

A szállásmester (fourrier) végzi a segédtszáz felügyelői alatt az összes gazdasági és felszerelési ügyeket; ő kezeli a raktárt is. A postát és egyéb tárgyakat gyárosok szállítják, akik a szövetségi ellenőrző bizottságunk vannak alávetve.

Az *antropometria* (szószerint: embert mérő) hivatali hivatala a Bertillon szerinti eljárás útján fényképfelvételeket készítené.

Ezen eljárásnak azon agyének lesznek alávetve, akik:

1. fegyháza, vagy egy évet meghaladó *javítóháztartásra* (Korrektionsstrafe) ítéltek;
2. oly schweizi állampolgárokat, akik egy évnél rövidebb tartamu *javítóbüntetésre* ítéltek, azonban ezt megelőzőleg már büntetve voltak;
3. hasonló feltételek mellett oly külföldiek, akik már legalább három év óta állandóan Schweizben laknak;
4. oly külföldiek, akik igazoló okmányokkal nem rendelkeznek, vagy személyiségük egyáltalában ismeretlen, ha oly hírcselekmény miatt van ellenük eljárás folyamatban, amelyért az a tani büntetőtörvény szerint legalább kéthavi szabadságvesztést jár;

5. azon személyek, akik ellen büntügyi eljárás van folyamatban, ha azt a bíróság elrendeli;

6. kiutasított külföldiek, kiknek személyazonosságuk megállapítható nem volt; koldusok és csavargók, kiknek személyazonosságuk megállapítani nem lehet. A felvett hivatal sokszorosítja a leirat és egy példányt elküld a szövetségi központi rendőrirodának, míg az eredeti a felvett hivatal levéltárában őriztetik.

A nyomonkövetés a parancsnokság törzsénél szervezettel. Az összes kantonbeli hatóságok kötelesek a körzésekkel a szerkesztőségnek megküldeni.

A *pólsztrnyfal* (depot) 30 csendőr alkotja, akik az önkéntesbizóságoknál a fogházi teendőket ellátják. Gazdasági tekintetben a pólsztrny összefügg az *ujomszkalánal*, s a kettő mint *mozgósítás tartalék* vehető szükség esetén igénybe.

Hív, hogy az egy közigazgatási járás területén elhelyezett csendőrgétség, egy járásba (section) tartozzék.

Nagyobb közigazgatási járatok több csendőrijáratra osztlanak. A járás parancsnoka egy őrmester (esetleg tizedes), aki a közigazgatási járás vezetőjének közbiztonsági szolgálat tekintetében alá van rendelve. Az őrmester parancsnok a járáshoz tartozó összes csendőrök felett, ellenőrzési és vezetői a külső közbiztonsági szolgálatot. Ellátja saját járás közigazgatási teendőit s a meglátározott művelés gyakorolja a foglyomi fejtető hatalmat is.

A járásparancsnok felelős az alája rendelt csendőrök magviselése és szolgálateljesítéséért. Köteles összes őrsökét évenként legfeljebb kétszer megszemlélni. Ezenfelül ellenőrző szolgálatot teljesít s a kiadott parancsok és rendelkezések pontos végrehajtásának felügyel.

A járás több őrsre (Stationsbezirk) osztik, amelyeken rendszerint egy, de némely őrsön két, sőt több csendőr állomásozik; a csendőrök egymástól teljesen függetlenek. A járás székhelyén lévő őrs portyázó szolgálatot a járásparancsnok irányítja. Az őrs rendszerint felel egy községet, illetőleg annak területét. Van azonban eset, hogy egy községben több őrs is van. Ez esetben a csendőrök részére közös őrszoba van berendezve.

Fontosabb őrsökön a csendőrökön kívül *delektírek* is vannak, akik az idegen rendőrségi teendőket látják el s ezért napi egy frank pótlékot kapnak.

A járásnak őrsökre való beosztását a parancsnok ajánlata a rendőrigazgatóság rendel el. Minden őrs több őrjára van beosztva.

A járásparancsnok és a csendőrök a községi előjárónak, vizsgálóbíróknak, ügyésznek és bírósági elnöknek felhívását, illetve megkeresését végrehajtani tartoznak. Egyéb tekintetben a legénység a parancsnok alá van rendelve, aki jogosult különleges alkalmakkor állomás-helyükről őket elvezényelni.

A csendőr köteles őrskerületét naponta egyszer — ezenkívül hetenként kétszer éjjel is — leportyázni.

A csendőr kötelességei:

1. a személy és vagyónbiztonság megóvása;
2. a csend és rend fenntartása;
3. büntetőbíró cselekmények megfigyelése és könyvelése;
4. a hírcselekmények bejelentése a közigazgatási főnököknek;
5. elfogás parancs folytán, vagy saját kezdeményezésből;
6. házkutatás, *kizárólag csak írásbeli parancs alapján*;
7. fogolykíséret;
8. a közigazgatási és bírósági hatóságok megbízásait fogyanosítás; novezetesen: elővezetéseket, időzések, közbiztonságok stb.

Ezenkívül a csendőr — mint már említettük — fogházi teendőket is végez. E célból a nagyobb bíróságok székhelyén 4—10, a kisebb bíróságoknál 1—1 csendőr van rendszeresítve. E szolgálatra a csendőr öt évnél tul nem alkalmazható.

Ha fáj a feje

no tétovázszék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 poroz alatt a legmeknosabb migrálat és fejfájást okozlanzja. — Ára K 1,20. — Kapható minden gyógytárban
Készíté Beretvás Tömbös gyógyszerész Kispesztán. Orvosok által ajánlva. Három dobozól nagy. postai szállítással.

A községi előjárások — amennyiben azt a szolgálat megengedi — a csendőrt minden ténykedésben támogatni kötelesek.

Kiszámlálás.

a) *Tisztikar*: A csendőrtisztek — mint már jeleztem — 4-4 évi időtartamra a kanton kormányhatalma által választottak. A tisztok szolgálati viszonya annyikam tekintendő viszonyvonalatlannak, hogy ők a kanton kormányával kötött szerződés értelmében csakis akkor bocsáthatók el, ha szolgálati mulasztást követnének el. Amennyiben a szerződés más okból bontatná fel, az esetben a kanton kormánya megfelelő kárpótlást tartozik fizetni.

Hogy valaki csendőrtisztté lehessen, ahhoz szükséges, hogy a szövetségi hadsereg tisztje legyen, négy katonai éven át tanfolyamot végezzen és a csendőrségi szolgálatot a központi iskolában alkalmazzák. Próbaszolgálat nincs.

A jelenleg Bernben alkalmazott tisztak magválasztásuk előtt rendőrségi szolgálatban álltak; egyúttal tisztjei a szövetségi hadseregnek. (Az egyik utószerepos, a másik szászudosi rendfokozattal bír.)

b) *Legénység*: Csakis oly egyének vétolnek fel, akik schweizi állampolgárok és a szövetségi hadsereg kötelékébe tartoznak.

Feltételek:

1. schweizi honpolgár;
2. kifogásmentes előélet;
3. megfelelő iskolai előképzettség;
4. hadi szolgálatra való teljes alkalmasság és a katonai újonevezetési megfelelő elvégzése;
5. 30 éven aluli életkor.

Azok a jelentkezők, akik a német nyelven kívül a francia nyelvet is bírják, előnyben részesítettek.

A jelentkezők az útvétel előtt írásbeli és szóbeli vizsgát tesznek, amelynek anyaga azonos a polgáriskola anyagával.

A jelentkezők orvosi vizsga alá vétolnek és csak az lesz felvéve, aki — úgy mint a hadseregnél — állományosnak tuláttatott.

A próbaszolgálat hat hónapig tart, az újonez ezt az egész időt a törzs székhelyén lévő rendőriskolában tölti. Oly újonezok, akik felvételek előtt rendőri szolgálatot teljesítettek, az iskola látogatása alól felmenthetők, azonban záróvizsgát ők is kötelesek tenni.

Az újonez végleges útvétele felett a rendőrigazgatóság dönt. A legénységet a parancsnok esketteli fel.

A csendőrségnél szolgálat a hadkötelezettség alól felvannak mentve.

Létszám.

1. Törzs:

Tisztok: egy parancsnok és egy százados (mint segédtiszt).

Hivatlatnokok: két tisztviselő az anthropometriai irókában.

2. Legénység: 1 szállásmester, 2 őrmester, 3 detektív.

Kalkó szolgálatra:

25 őrmester, 25 tizedes, 350 csendőr.

A népmassági és területi elhelyezési viszonyokból a követelések:

A csendőrigénység száma: 400 ember. Háború esetén a Bern kanton által kiállítandó haderő: 35,500 ember. Terület négyzetkilométerekben: 6844¹/₁₀. Lakosság 589,433 ember. Egy csendőrré jut 89 hadköteles polgár, 17¹/₁₀₀ négyzetkilométer, 1451 lakos.

A kanton fővárosának: Bernnek 64,227 lakosa van; mintán ott a városi rendőrség végzi a közbiztonsági szolgálatot, tényleg csak 1313 lakos jut egy-egy csendőrré.

Elviteltőljáró és fogyelmi viszony.

A csendőr — hasonlóan a többi schweizi állampolgárhoz — a *polgári bíróságok* van ahíveto. A fogyelmi fenyítő jog — oly ügyekben, melyek természetüknél fogva nem a bíróság hatáskörébe tartoznak — a rendőrigazgatóságot, a parancsnokot, segédtisztjét és kisebb mérvben az altiszteket illeli meg.

Kiszabatl:

a *rendőrigazgatóság* által kiszabható legnagyobb törv: 20 napi fogság; kószokzás és elhosszúttán; 20 frank pénzbürség;

a *parancsnok és segédtisztje*: 10 napi fogságot és 10 frank pénzbürséget róhat ki; az őrmester 3 napi fogsággal, 3 frank pénzbürséggel és 20 óráig tartó büntetés-szolgálattal, végül

a *tizedes* 2 napi fogsággal, 2 frank pénzbürséggel és 10 óráig tartó büntetés-szolgálattal sújtattja a mulasztásban tulált csendőrt.

Az altisztek által kiszabott fenyítés végrehajtása előtt jóváhagyás végett a parancsnok alá tartoztatottik.

A rendőrigazgatóság és a parancsnok jogosultak a szabadságvesztést pénzbürségre átváltoztatni.

Ajándék elfogadása minden körülmények között a bíróság alá tartozik.

Az előjáró köteles alárendeltjének minden oly esakalmányóról, melyet a bíróság büntet: az ügyvárségnok jelentést tenni.

A legénység köteles a becsület, vagyona vagy testi épsége ellen intőzött támadást — még mielőtt bünvádi feljelentést tennék — a parancsnoknak bejelenteni.

Ugyancsak köteles a parancsnokhoz a fegyverhasználatot is bejelenteni, amely közigazgatási uton lesz elbírlva. *Szolgálatban vagy azonkívül jostalan fegyverhasználat magkörtáza a bíróságra tartozik.*

Fogyelmi válságoknak tekintolnek a szabályok általánosan megállapított, rosz magaviselő szolgálatban, vagy azon kívül, lanyha szolgálatteljesítés, az őrzéssel kapcsolatos elmulasztás, függolomértés, a szabadság önkönnyen meghosszabbítás az illetékes hely önkönnyű elugyása.

Oly esakalmányok, melyek a katonai szolgálati köte-

HA KÖHÖG, HÁSZNÁLJON AZONNAL
HURUTPASZTILLÁT!!
 mely a legmunkosabb köhögést is azonnal elmulasztja. 1 doboz 50 fill.
 3 doboz 1 K 20 Ft. Kapható mindenütt. Készíti Gerő Gábor gyógyszerész, Nagykőrösön.

Heurta, esde, kőszvény, mindennemű megfázástól erőd
 fejáttatás pirászri használat után megszüntes a Gerő-féle
MENTHOL REUMASZESZ
 Ára 1 kor, 3 üveg 2 K 50 fill. Készíti Gerő Gábor gyógyszerész, Nagykőrösön.

lezettséggel állnak összefüggésben, a haditörvényszék hatáskörébe tartoznak.

Ha valaki a kiszabott fenyítés ellen panaszt emel, ennek halasztó hatálya van a fenyítés végrehajtására. Legfelső fórum a rendőrigazgatóság; a fenyített tehát a fegyelmi fenyítés ellen fellebbezhet.

A tisztek szintén a polgári bíróság alá tartoznak büncselekmények tekintetében; fegyelmi szempontból rájuk a többi polgári hivatalnokra érvényes fegyelmi szabályok mérvadóak. Letétben őrzött óvadékkal biztosítják azt az esetleges kárt, amely az ő hibájukból állott elő.

A hadsereghez való viszony.

A szervezési törvény és a végrehajtási rendelet határozottan kimondja, hogy a testület ujonczozás, oktatás, szolgálat és illeték tekintetében egy *egységes* vezetés — a parancsnok vezetése — alatt áll. A testületben kifejezetten katonai szellem és felfogás uralkodik; katonailag szervezett s a rendfokozatok tekintetében teljesen egyenrangú a hadsereggel. A csendőr (Landjäger) közlegény; a tizedes és őrmester rendfokozata hasonló a hadsereg hasonló altisztjeivel, míg a járásőrmester (Feldwebel) és szállásmester (fourrier) az altiszt és tiszt közötti rendfokozatot bírják. Tisztelgés a hadsereg szolgálati szabályzatában előírt módokat mellett történik.

A parancsnok, segédtsíztje és az altisztek katonai előljárók, a kik a hadseregből vétetnek át s továbbra is oda sorolnak.

Az altisztek és csendőrök — ha csak ezt a teljesítendő szolgálat különlegessége másképp nem kívánja — egyenruhát viselni kötelesek.

A csendőrök a védköteles schweizi polgárok lögyakorlatain résztvesznek. (A schweizi védköteles állampolgárok tulajdonképeni fegyvergyakorlatoknak nincsenek alávetve. Ezzel szemben évenként bizonyos mennyiségű löszert kapnak a kincstártól s azt céllövészetben elhasználni tartoznak. Szerk.)

Kiképzés, továbbképzés.

A berni csendőrtestület (Landjägerscorps) kiképzését a parancsnok irányítja. Az ujonczok kiképzése az ujoncziskolában történik. Az oktatás, melyen a szükséghez képest polgári egyének is résztvesznek, a rendőrigazgatóság által kiadott oktatási terv alapján történik. A legénység továbbképzése az időközi tanfolyamokon és a szemlék alkalmával fogatosítottatik.

A tisztek kötelesek az évenként felállítandó tanfolyamokon résztvenni.

a) Legénység:

Az ujoncziskola hat hónapi tart. Az első heteket csakis arra használják fel, hogy az ujonczot a közbiztonsági szolgálatba általánosságban bevezessék. Ezután következik az elméleti kiképzés a szolgálati utasításokból, egybekötve a magatartás és illetlen határozványai-

val. Az elméleti kiképzéssel karöltve és egyidejűleg a gyakorlati szolgálatban való kiképzés következik.

Az elméleti oktatás tárgyai: általános határozványok az illetenről: magatartás mint csendőr, katona és állampolgár; a közbiztonsági szolgálat ellátása (a menyire arra a közcsendőrnek szüksége van); alkotmánytan; írásbeli érintkezés a hatóságokkal: bírósági és közigazgatási szervezés és tagozódás; büntetőtörvény; szervezeti és szolgálati utasítás; idegenforgalmi rendőri teendők; nyomozó és egészségügyi szolgálat.

A gyakorlati szolgálat ez:

A német és francia nyelven való írás- és beszédgyakorlatok; jelentések szerkesztése; gyakorlat; torna; kardvívás; forgópisztolyval való céllövészet és a gyakorlati közbiztonsági szolgálat végrehajtása.

Hat havi elméleti oktatás után az ujoncz elméleti és gyakorlati vizsgának vettetik alá s ha itt megfelelt, külszolgálatra osztatik be.

Időszaki oktatótanfolyamok:

Évenként négy-öt ilyen tanfolyam működik Bernben, a rendőrigazgatóság székhelyén három-öt napi időtartamra. Ezen a tanfolyamon fokozatosan *minden egyes* csendőrnek részt kell venni akként, hogy három év leforgása alatt az összes legénység részt vett benne.

Tantárgyak:

Kriminalisztika, bűnügyi nyomozás, illetékszabályzat, elhárítási törvény, bírósági határozatok és döntvények, mezőgazdasági és itültörvény, állatvédelem. Ezenkívül gyakorlati bemutatások e tantárgyakból, amennyire az lehetséges.

Tanárokként a parancsnok és segédtsíztje, egy járásőrmester és egy, a hadseregtől vezényelt lovas tiszt szerepelnek. Vizsga nincs előírva.

Minden rendü szemléző előljáró köteles a legénységgel iskolát tartani. A bűnügyi nyomozásra különös súly helyezendő.

b) Tisztek:

A rendőr és csendőrtisztek, vizsgálóbírák és ügyészek részére évenként egy-egy, három hónapig tartó tanfolyam tartatik; vezetője a központi rendőrségi hivatal főnöke.

Elméleti rész: Kriminalisztika, felderítő szolgálat, daktyloszkópia, nyomozószolgálat.

Gyakorlati rész: (a hallgatók három csoportra osztatnak be), nyomok felismerése, mérése és felvétele; személyek, tárgyak és nyomok fényképezése; helyszíni szemlékről vázlat felvétele; a rendőri közlöny szerkesztése és nyomozószolgálat irányítás. Tanárokkul a központi rendőri hivatal főnöke és magasabbrangu tisztek szerepelnek.

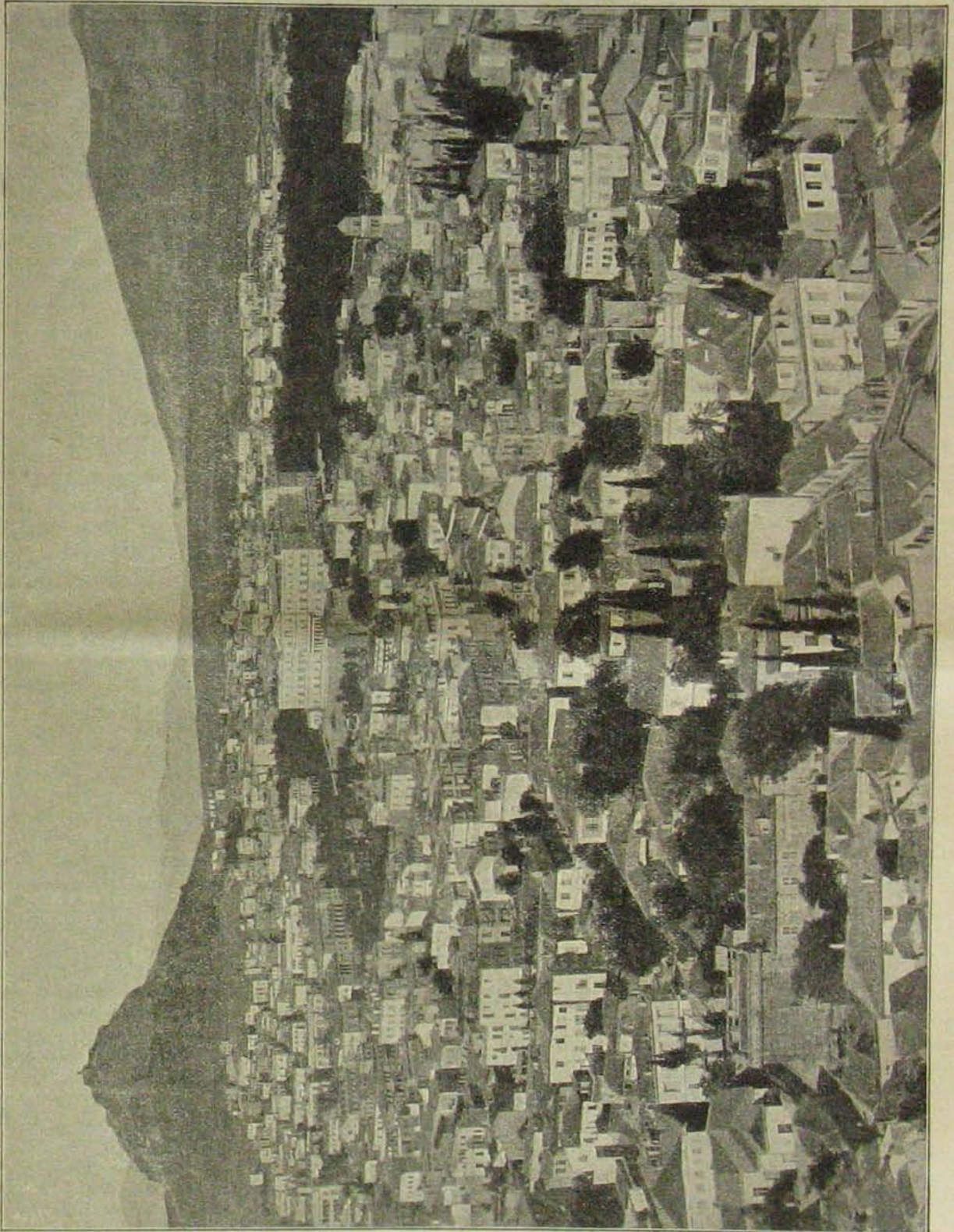
Tiszti megbeszélés: A kantonok tiszti parancsnokai évenként tiszti megbeszélésre jönnek össze. Ez alkalmakkor letárgyalják a közbiztonsági szolgálat egyöntetű kezelésére vonatkozó kérdéseket, valamint a bűnügyi és nyomozószolgálat terén az év folyamán behozott újítások-

BUTOR

késpénsért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Athén.

kat, mely alkalmakkor az egyes parancsnokok oktató előadásokat tartanak.

Az ujoncziskola és a törzs kitűnően van felszerelve oktatói tárgyakkal. Terjedelmes könyvtárral rendelkezik, amelyben tekintélyes számban a különleges hűnügyi és csendőrségi szolgálatra vonatkozó művek szerepelnek; többek között Lallemandnak a német gonosztévőkről (das deutsche Gaunertum), Mohlnak a rendőri szolgálatról, Hans Grossnak kézikönyve a vizsgálóbírák számára, ugyancsak H. Grossnak a tényállás megállapítására vonatkozó könyve, Lukaának gyakorlati kézikönyve a bűnügyi szolgálatra, Weingart kriminalisztikája, Seggernek «A csendőrség és a közönség» című könyve, Freudenweilnek «A csendőrség jogai és kötelességei» című műve, Nicesoro és Lindenau «Bűnügyi rendőrség és segédletei» című műve stb.

Ezekon kívül az iskola járhatja a H. Gross-féle «Kriminalanthropologie u. Kriminalistik» és a Stoss-féle schweizi büntetőjogi folyóiratokat is.

Kisebbs-nagyobb terjedelmű bűnügyi könyvtárak minden őrsön vannak.

A gyakorlati kiképzéshez hozzátartozik még az anthropometriai (szószertint görögöl: embermértani) hivatal, egy kisterjedelmű, de igen jól rendezett bűnügyi muzeum; fenyképező készülékek a helyszíni felvételekhez; egy rendszerbe foglalt gyűjtemény a láb- és egyéb büncselekményekből származó nyomokból, egy betörőalbum stb. A gyakorlati módszeres oktatásra kiváló súly fektetetik. Ugyancsak nagy súlyt helyeznek az egészségügyi és segélynyújtásban szolgálatra is, melyet orvosok adnak elő, végül az alkoholizmus elleni védekezésre is kioktattatnak.

(Folyt. köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Magyarok az 1848-iki olasz harcztéren.

A «Hadtörténelmi Közlemények» egyik utóbbi füzetének Pilch Jenő százados «A Voltai éjjeli harc 1848-iki július 26-án» címmel értékes visszaemlékezést közöl a magyarok szerepléséről az 1848-iki olasz harcztéren. A cikket az alábbiakban mi is bemutatjuk.

Az 1848 július 25-én vívott custozzai csatát követő üldözés alatt Voltánál a cs. és k. 52-ik gyalogezred (badkiegészítő kerületének székhelye Pécs) példáját adta annak, hogy ha a nagy veszteséggel járó, szivós gyalogsági harcban a csatater bomlasztó befolyásai mindkét ellenfélnél a legvégsőig fokozódtak, a győzelmet az küzdi ki, a kinek vasfegyelme és erősebb akarata ezeknek a benyomásoknak jobban képes ellentállani és a ki a harcot mindaddig rendületlenül állhatatossággal folytatja, míg az ellenséget az ellentállásnak abbahagyására kényszerítette.

A custozzai csata után Radetzky seregét az olaszok üldözésére parancsolta, hogy kiaknázza ellenfele fölött aratott győzelmet. Másnap délben tehát 2-ik hadtestünk Valeggián át Volta felé nyomult előre, 1-ső hadtestünk Castiglione delle Stiviera felé vonult, míg a 3-ik hadtest Peschiera körülzárására utasítottatott.

A 2-ik hadtest elővédét a Lichtenstein dandára al-

kotta, a melyhez ez alkalomra beosztottak egy üteget és a Reuss huszárok (ma 7.) egy fél századát. A dandár a következőképen indult meg az: élen a lovasság, ezután a 9. vadász-zászlóalj, két ágyú, a császár-vadászok és végül az 52. gyalogezred két zászlóalja.

Eti hat óraker ért a dandár éle a Volta körüli magaslatra. Bár az útközben kikérdezték parasztok egybegabzón azt vallották, hogy az ellenség Voltát elhagyva, Goito felé visszahúzódt, Lichtenstein tábornok John vezérkari testületbeli századost egy szakasz luszárral előre küldötte, hogy kikutassa és megszállja Voltát, azulán pedig szemrevélelze a Goito felé elterülő síkságot. John sebteben átkutatta a falut, majd pedig öröket állított fel ennek déli kijáratainál. A jól művelt síkságon eleinte semmi sem mutatkozott, de rövid idő múltán nagyobb ellenséges csapat tűnt fel az ültelvények és akadályok között és pedig már nem messze a falutól. A hirtelenében előre rendelt másik lovas szakasz, valamint a 9. vadász-zászlóalj és a két ágyú még elerte ugyan a falu lejtőkre épített déli erélyét, de legott ágyútűzet kapott, sőt nemsokára tűzbe jutott az olasz gyalogsággal a 9-ik vadász-zászlóalj a san-feliczei magaslaton, a császár-vadászok pedig a Monte Calvarion. Az 52-ik gyalogezred 7., 8., 11. és 12. százada S. Maria Maddalenához került, míg a 9. és 10. század az egész első zászlóaljjal (hat század) a falu belsejében maradt mint tartalék. A tüzéség megozstottan a falu déli szele mentén és a san-feliczei magaslaton állott, melynek védelmére az 52. gyalogezred 7-ik századát rendelték ki.

Az olaszok nemsak a Goito felől jövő út mindkét oldalán fejlődtek harcához, hanem Fo-resto felől is átkarolták jobb szárnyunkat. A tágas síkság magas vétevényeinek és fásorainak oltáma alatt előnyomuló nagy gyalogsági tömegek heves támadásukkal visszanyomták ugyan a császár-vadászokat és az 52-ik gyalogezrednek S. Maria Maddalenánál első vonalban álló 11. és 12. századát, de megállottak, mikor tartalékaink is beleszóltak a küzdelembe. Ez alatt egy ellenséges csapat Sottomontén át Luczone alá búzódt és harchoz fejlődött a minden biztosítás nélkül álló csapataink oldalában és hátában. Azonban itt sem értek el céljüket az olaszok, mivel a Maurer százados vezette 52-ik gyalogezred másfel százada bátor ellenrohamával visszaverte és Luczonén át a síkságra üzte őket. Kudarcot vallott tehát az egész vonalon a piemontiak első támadása.

A balsiker azonban nem vette el az olaszok támadó kedvét, sőt a mikor erőslítéseket kaptak, újult erővel Luczonéra a a san-feliczei magaslat ellen törtek. A magaslaton álló 9. vadász-zászlóalj vitézül kitartott, míg a Luczone körüli harczó Maurer százados föladta állását a nagy tömeg ellenében, bár segítségére jött Zachorsky százados az 52. gyalogezred 5. és 6. századával. A századok a falu széléhez búzódtak vissza, ahol azután megállították a győzelmesen rohanó olaszokat. Itt tűnt ki Schneller György pécsi születésű tizedes. Szakaszát az olaszok ugyanis bekerítették, egy részét elfogták és csakis Schneller vágta ki magát hirted magával. A kis csapat ezután egy utvarban menekült a hol tüzeléssel addig tartotta magát a nagyobb erővel szemben, míg segítségére jött a császár-vadászok egyik szakasza.

Lelekésítő szép jeleneteket mutatott az a küzdelem, mely jobb szárnyunkon zajlott le. Az ellenség ugyanis megkerülte S. Maria Maddalenát és Voltának a Monte Cuce lejtőjén elterülő részeit akarta hatalmába keríteni. Itt állott az 52. gyalogezred 4. századának fele

Drinápoly.

Balogh hadnagygyal és ugyanezen ezred három félszázada Becsey István százados parancsnoksága alatt. Balogh legénységének egy része a házak előtt a hegy oldalában puskázott, míg a többi valamivel hátrább a tartalékot alkotta. Becsey három szakaszát a falu délnyugati kijáratához állította, a többi ellenben elosztotta a szárnyak és a közép mögé. Legelőször Baloghot érte az ellenséges támadás. A mindenütt nagy erővel támadók a kis csapatot elnyomták és a falu széléig visszautták. Balsors verte Becsey felszázadait is. A sötétség védelme alatt előnyomuló olaszok meglepték és szétrebbentették a jobb szárny mögött álló Andrus hadnagy szakaszát, a bal szárnyon álló Budich hadnagyot pedig bekerítették és szakaszával együtt elfogták. A határozta nagyobb ellenség csak ezután esett neki Becsey csapatának. Habár Becsey elszántan védekezett, küzdelme csakhamar hiábavalónak bizonyult, sőt veszélyessé vált helyzete, mivel az olaszok Balogh szakaszait a falu belsejébe űzván, hátulról is szabadon támadhattak. Megfogyott a legénység is, mivel sokan elesetek, másfél szakasz pedig Balogh hadnagy támogatására rendeltetett. A korom sötét éjszakában mind jobban szétváltak a küzdő csapatok úgy, hogy Becsey mellett már csak húsz ember puskázott. A többiek kisebb-nagyobb csoportokban önállóan harcoltak, a kiket azonban egységesen vezetni nem lehetett. E kis részek közül kitűnt az, mely Hevér András hácszegyei tizedes köré csoportosult az egyik szilárdabban épült ház udvarán. A míg az emberek a puskákat töltötték, addig Hevér a neki nyújtott fegyvereket oly jól célzottan lötte ki az ellenségre, hogy minden lövése talált. Dicsérrettel említi még az ezred története Berzsényi Lajos őrmestert, Kissós József tizedest és Pottyondy gyalogost, a kik bátran szembeálltak veszedelemmel és mindenkor elől voltak, mikor rohamra hívták a kürtök.

Az olaszokat még a lakosság is támogatta, így hát Becsey és Balogh meghátrált a legközelebbi keresztutczáig, a hol azonban szembefordultak az olaszokkal. A küzdelem megújult. Roham roham után következett. Embereink megfeszítve minden erejüket küzdöttek és egy tapodtat sem hátráltak. Viaskodásra került a dolog és összemérték a fegyvereket. Legelől hadakozott Becsey, mellette pedig Gottfried a század ácsa osztott halálos csapásokat hatalmas szekerczéjével. Becsey négy sebből vérzett, csákója és ruhája szétszakadt, sőt még kardja is darabokra törött. Ennyi hősiesség láttára az olaszok tisztes távolba visszahúzódtak és tüzeléssel remélték megtörni a mieink erejét. A golyók a legénységben kárt nem tettek, de megsebesült a csapat lelke és vezére Becsey, a fáradalmakat és viszontagságokat állhatatosan viselő katona azonban még éjjelig vezette és kitarításra buzdította bozzá ragaszkodó legénységet és csak akkor távozott el titkon, mikor sebe okozta fájdalmát tovább tűrni képtelen volt. A magára maradt Balogh hadnagy nem vesztette el reményességét, hanem abban keresett menekülést, hogy maroknyi hadát rohamra vezette, át lépén hatva attól a tudattól, hogy csak az előlre jelent becsületet és üdvöt a hogy számára «bátra» többé nem létezik. A merész elhatározását a siker koronázta, mivel az olaszok kitakarodtak a faluból.

A helység szegélye mentén folytatott küzdelem alatt a falu belsejében sem állottak télenül a csapatok. Az utászok mellvédeket és akadályokat készítettek, a tartalékok pedig oda vonultak, a hol veszedelem készült. Így jutott a község főtűzujzába az 52. gyalogezred 5.

és 6. százada, egyrészt hogy segítségére legyen Balogh hadnagnak, másrészt, hogy összeköttetést létesítsen a Monte Gizzolon és Monte Calvarion állók között. A mikor azután elcsendesült a harc Balogh szakaszánál, mind a két század a Monte Calvario déli lejtőjére rendeltetett, hogy ez irányban megakadályozza az olaszok betörését. A hegy tetején állottak a császár-vadászok és valamivel hátrább a S. Maria Maddalenáról visszavonult 52. gyalogezred 11. és 12. százada. Hirtelenében itt is nagy kavargás támadt. Az olaszok ugyanis valahogyan hátába jutottak az elől álló 5. és 6. századnak, ezt szétverték és a hegy teteje felé űzték. A menekülők magukkal ragadták a császár-vadászokat, sőt a Host százados vezette századok is rendtelenségbe jutottak. A nagy kavargásban egyedül Host őrizte meg nyugalalmát, a ki maga köré szedte embereinek egy részét, áttört a megriadt menekülő tömegen és szuronyokkal visszaverte a piemontiakat. Egy kisebb olasz csapat a faluba tévedt, melyet azután Gartner császár-vadász hadnagy vert szét a maga embereivel és az 52. gyalogezredtől vett szakasszal.

Éjjél körül fölriadtak jobb szárnyunk századai is, mivel lövések érték nemcsak a S. Filicenél állókat, hanem a Lucezone felé előretoltakat is. A S. Felicenél álló 9. vadász-zászlóalj a segítségére jövő 52. gyalogezred 5. századával eleinte ugyan bamarosan elbánt a támadókkal, de később, a mikor megint puskaropogás kerekedett a hátuk megett, a falu házaikhoz visszavonultak a Lucezonenél álló századokkal együtt. A mikor azután az olaszok ide is utánuk merészkedtek, a negyedik roham után Host százados csupán 14 emberével rájuk rott. A legvitézesebb küzdött Deutsch Rezső (ezredével végig küzdötte az 1849., 1859., 1866. és 1878. évi hadjáratokat. A hadsereg egyik legvitézesebb katonája volt. Mint ezimzetes őrnagy halt meg Pécsen 1907. február 12-én.) bajai születésű közkatona, ki mint a hogy ezrede története mondja, kivált társainak sorából, berontott az ellenségbe és vakmerőségével nagyban hozzájárult, hogy az olaszok megfutamodtak. Kitűnt még Szalay Lajos pesti születésű tizedes is, a ki néhány emberével kiválván szakaszából, előbb oldalba kapta a támadókat, majd miután megszalasztotta ezeket, utánuk iramodott és rajtaütött ama különítményen, mely 33 foglyul ejtett katonánkat kíserte.

A falu belsejében még hajnalkaságig csatároztak kisebb osztályok és egyes katonák. Karpellus 52. gyalogezredbeli hadnagy zászlóalj-segéd tisztet is megtámadta egy olasz csapat, mikor parancsot vitt ezrede egyik századának. Mivel lövésektől megbokrosodott lova meglagadta az engedelmességet, leugrott róla s így akart tovább jutni. Ámde az olaszok körülfogták és megadásra szólították fel. Karpellus azonban kardot rántott, rátámadt elleneire és szétverte őket.

Az éjjeli harc leírását az 52. gyalogezred története azzal fejezi be, hogy lehetetlen volt megállapítani s így méltatni is a harc minden egyes mozzanatját, mivel az éj sötétségében gyorsan egymásután és szakadatlanul következtek az összecsapások és vitézi tettek. Összegezve az eseményeket, a harc az eszed egyik legzesebb fegyverténye. A csapatok nemcsak az olasz rendszerrel viaskodtak, hanem szembekerültek a falu ellenséges indulatú lakosságával is, kik orvúl támadtak katonáinkra. Borzalmas volt hallgatni a golyók szakadatlan füttyülését. Csakis éjjél után két óra tájban ült el a harc zaja, a mikor Kerpan dandára váltotta fel a kimerülteket.

Hajnalbaadtával az olaszok még egyszer kísérletet tettek Volta elfoglalására, előretörték san-felicei állásaikból és visszaszorították a 9. vadász-zászlóalj csatárait. A szluini batárőrezred egyik zászlóaljja a 9. vadász-zászlóaljjal és az 52. gyalogezred 5. és 6. századával azonban oldalába került a támadóknak és kemény tusa után megtisztította a magaslatot az ellenségtől.

A nap böse Becsey István százados volt, a ki nemcsak az előző barczokban tűnt ki, hanem később, felgyógyulása után is végig küzdötte az egész hadjáratot és érdemeinek megjutalmazásául a katonai Mária Terézia-rend lovagjainak sorába iktattatott.

De nemcsak Becsey érdemeit tartalmazták, hanem másokét is. Host százados a vaskoronarend lovagjainak sorába jutott, Maurer százados, Horák főhadnagy, báró Swrtnik és Karpellus hadnagy pedig a badidiszítményes katonai érdemkeresztet kapták. A legénység között szétosztottak I. arany, 13 I. osztályú és 19 II. osztályú ezüst vitézségi érmet.

KÉPEINKHEZ.

Athén és Drinápoly.

A jelen számunkban közölt képeken, a balkáni háború alkalmából bemutatott ez a két város, ha lakosságuk mostani helyzeténél és körülményeinél fogva nagyon ellenséges viszonyban állanak is egymással, volt idő, mikor egy császárság jogára alá tartoztak. Felemelésre méltó ez összetartozások közül a Hadrián római császár kora, amikor is (Kr. u. 117—138.) a császár mintegy hat év alatt egész birodalmát beutazván, úgy Athén, mint Drinápoly fejlesztésére és szépítésére igen sokat áldozott.

Eredete mind a két városnak az ókorba nyúlik vissza. Athénnek előbb Kekropia, Drinápolynak pedig Uskadama, illetőleg mások szerint Orestias volt a neve. Utóbbi épen Hadrián császártól kapta a jelenlegi nevét, míg Athén egyik részét, amelyet a művészetet kedvelő császár szintén szép épületekkel és egyéb építményekkel tett díszessé, Adrianopolisnak nevezték el s ennek egyik díszes kapuját máig is Hadrián-kapunak hívják.

Athén régebben Görögország középrészének, úgynevezett Attikának volt, most pedig a jelenlegi görög királyságnak a fővárosa. De nem maradt mögötte Drinápoly sem, mert a XIV. században a török szultánok lakhelye volt jó ideig, sőt most is úgyszólván második fővárosa s ezenfelül egyik legmodernebb erődített helye Törökországnak.

A szennvedésből is kivette a részét mind a két város eléggé. A jól sikerült győzelmek felett most örömmámorban úszó Athén több mint 300 esztendeig nyugdött török járom alatt és régi műemlékei és díszes építkezései is ez idő alatt pusztultak el, sőt kulturális és anyagi fejlődésében is évszázadokra vetette vissza a görög művelődést, művészetet és fejlettség eme legkiválóbb városát a hosszantartó török uralom. Vízönt Drinápolynak a nehányszor megisméltődő orosz-török háborúk alatt voltak igen rossz napjai s volt rá eset, hogy nem a minaretőrző miezzin imarahívó kiáltásai, hanem a vutkitől részeg orosz kozákok kurjongatásai verték fel a város éjjeli csendjét.

Most újból Drinápolyon van a szennvedések sora. Athén lakosai most, a balkáni háború rajok nézve

előnyös esélyeinél fogva örömmámorban úszik, ellenben a drinápolyiak a bizonyítalan jövő feletti aggodalom batása alatt gondtól terhelten kelnek, fektísznek már betek óta. Naponta megjelennek felettük az ostromló bolgár sereg badipilótái s onnan, ezer méter magasból dobják alá a török, bolgár és francia nyelven nyomtatott kiáltványok tömegét, a melyekben megadlára szólítják fel a várőrséget.

De még mindig bizik a várbeli sereg és a belső falakon felfelé irányított ágyui dörgésével felel a kiáltványra, szétrebbentvén vele a légi tolakodókat, pedig a körülményekből következtetve úgy látszik, hogy már hiábavaló a bizodalom, mert mint a hirtelen keletkező széláramlat elhordja, elsodorja a karcos minaretek körül szállongó kiáltványok ezreit, akként megy füstbe a várőrség az a reménye is, hogy valaha mint diadalmas győző sereg hagyassák el a századokkal előbb már szultánok által is lakott ősi város védőfalait.

HIREK.

Szengázmérgezés. Melena István, lipóteplai őrsbeli próbacsendőr, november 12-én éjjel, az őralaktunyában, az általa köszénnel megtöltött kályhából kiömlő szengáz mérgezése következtében meghalt.

Ethalalozás. Szigeti György, IV. számú csendőrkerületbeli őrmester, november hó 11-én a cs. és kir. 17. számú helyőrségi kórházban meghalt. Temetése ugyanonnan, a görög katolikus vallás szertartásai szerint, a farkasréti katonai temetőbe, november 14-én ment végbe. Halálát özvegye és árvája siratják. Nyugodjék békében!

Kérelem. Sziva Lajos, Győr megye Tét községben állomásozó csendőr ez. őrmester kéri a kaposvári szárny állománvába tartozó Krisztyán István csendőr ez. őrmestert, hogy ezimét vele közölje.

KÜLÖNFÉLÉK.

Törvény a házastársak békéjéről. Kansasz amerikai állam több érdekes törvényt hozott legutóbb, de legérdekesebb közöttük az, a mely a házaseletet szabályozza. Azt a felet, a ki elviselhetetlenné teszi a házaseletet, becsukják és kenyéren meg vizen élhet büne miatt. A férjekre batározottan ráparancsol a törvény, hogy üzleti gondjaikat, kellemetlenségeiket ottbonukba ne vigyék be és feleségüket ne kinozzák vele. A kanszasi asszonyokra tehát ideális idők következnek, de a kanszasi leányokra is. Egy másik törvény fogságra itéli ugyanis az ifjút, ha nem teljesíti azokat a reményeket, a miket egy leányban a viselkedésével fölkelte. A leány reményeit akkor ismeri el jogosnak a törvény, ha a fiatalember 14 napon át kísérté, szórakoztatta. Ha valakit egy családban meghívják és az illető oda ötször ellátogat, fogbázbüntetés terhe alatt köteles megkérni a leány kezét, a kit neki szántak. Ám lecsukják azt a nőt is, a ki kikosarazza azt a kérőt, a kiben reményt keltett.

Villamos gyorsposta. Londonban legközelebb berendezik a villamos postát, a mi képes lesz egy óra alatt 30,000 levelet továbbítani. Amerikai mintára a Pneumatic Tube and Transport Co. főmérnöke, Kenneth E. Stuart dolgozta ki a tervezetet, a mit a mértékadó körök jóváhagytak. Az új gyorspostának legföltünőbb sajátossága, hogy csupán aránytalanul kis része fut a föld

alatt. A keskeny, kicsiny cilinderek helyett, a mik a pneumatikus postánál vannak alkalmazásban, nagyobb bengerformájú kocsikat használnak majd, a miket szükség esetén «vonattá» is lehet egyesíteni. A legmeglepőbb az, hogy minden kocsiak külön motorja lesz és mind-egyik automatikusan működik. Valahányszor ilyen kocsi eléri a célját, jeladás történik, a kocsi magától megáll és a hivatalnok máris expediálhatja a megérkezett leveleket.

A rabszolgakereskedő üzleti könyvei. Egy nantesi rongykereskedőnél nemrég 28 üzleti könyvet találtak, a melyekbe egy Delaville-Deguer nevű nantesi nagykereskedő és hajótnalajdonos jegyezte be bevételeit és kiadásait a XVIII. század második felében. A könyvekbe Deguer a rendszeres üzleti adatokon kívül mindenféle más jegyzeteket is beleírt, úgy hogy a könyvek kortörténeti szempontból is érdekesek. Deguer mindenféle áruval kereskedett, idővel azonban kizárólag rabszolgakereskedéssel foglalkozott. Eleinte csak néger fiukat importált, a kiket a XVIII. század hölgyei nagyon kedveltek. Később kibővítette az üzletet, a melyet, úgy látszik, nagy szakértelemmel vezetett. Ismerte a legjobb forrásokat. «A guineai parton — írja — a négerök igen szépek és olcsóbbak, mint bárhol másutt.» Ő a maga részéről 1300—1400 lívresért árusította a négereket «darabonként». Más afrikai területeket nem igen ajánlott. A benszülöttek nem bírják az utazás fáradságait, vagy nem tudják megszokni az európai kosztot, sokszor meg nagyon daczos természetűek. Egyébként jó a megvásárlandó négereket a vásár megkötése előtt orvossal megvizsgáltatni. Egyik hajóskapitányhoz ezt írja Deguer: «Ismétlem, hogy lehetőleg sok férfit és csak kevés asszonyt hozzon. Az asszonyok mind fiatalok és kemény hűsnek legyenek.» A tengeri úton sok néger pusztult el mindig részben tifusz vagy skorbut következtében, de igen sokszor elég telen táplálkozás folytán is. Afrikában igen olcsó volt a négerök ára. Angolában kagylókért, az Arany-parton pálinkáért, fegyverekért és sipokért vásárolták a négereket. A rabszolgaszállító hajók rendszerint ágyukkal is voltak felszerelve, mert a különböző nemzetek konkurrens vállalatjai egymásra is vadásztak. Nantesben az volt a szokás, hogy a hajó második kapitányának 12—15 lívrest fizetett a hajótnalajdonos minden Európában partraszállított, egészséges négerért, vagy természetben 5—10 négert kapott az egész hajórakományért. A «piszkos konkurrenzia» miatt is panaszkodik Deguer. Különösen az angolokra haragszik, a kik minden «maradékárú» Franciaországba hoznak és itt olcsón megvételre kínálják. Mindamellelt a «humanitás korszakában», a mikor Rousseau és Voltaire már felemelték az avukat, még virágzásban állt a rabszolga-kereskedés és sok nantesi patriczius család vagyona ebből az időből származik.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emellett fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel belyeget ne küldjenek.

Balkán. A folyó évben nem lesz felállítva. A jövő évre szóló tervekről nem tudunk még semmit.

G. Igen.

10.20. 1. Tipikus = jellemzetes; 2. horribilis = szörnyű; 3. molett = gömbölyded; 4. miszió = hivatal; 5. energia = erély, tettoró; 6. budget = költségvetés; 7. talentum = tehetség; 8. intita = meghitt, bizalmas, benső; 9. chiú = tözsgyökres magyar szó, másértelemben: tetszelgő; 10. karriér = pálya előmenetel; vágatva, lóhalálában; 11. atom = parány; 12. impulzus = lökés, indítás; 13. szatirikus = gúnyolódó; 14. mottó = jelszó; 15. naiv = együgyű, györmekked, romlatlan; 16. «Opeka» szót nem ismerünk, ha «operát» ért alatta, az «adalmi»; 17. diszkret = titoktartó, szerény; 18. magyar szó; 19. konzer vált = megösvött, megtartott; 20. aristokrata = főnemes, főúr; 21. nem lehet.

Tudakozó. Nem kapják meg. A határrendőr azért kapja mert az egyszer érdembe hozott fizetés más állami szolgálat ágazatban való alkalmazásnál le nem szállítható.

M. S. esendőr. Mintán nem rabkiszérről van szó, csak a illetékszabályzat 42. §. 3. pontja szerinti vezénylési pótdíj illetékes.

Vasutmentl esendőr. Ha a posta a küldeményről szóló értesítést az órsre vitte, akkor köteles fizetni; ha azonban a órs hozta el a postáról a küldeményt és az értesítést, akkor nem kell fizetni.

1879. Illetékes.

1884. N. 1. Ez évben nem. 2. Forduljon az órsparanesokhoz Vita. Nem tekinthető családtagnak.

X. J. A kérvény az illető tanfelügyelőnél nyújtandó be, a azon iskolát, melynél vizsgáznia kell, megnevezi.

3333 és Öreg esendőr. Olvassák el a folyó évi 24. szám lapnak hason tárgyú üzenetét.

G. Az III. szah. 34. §. utolsó bekezdése világosan intézkedik!

Holya. 1. Nézetünk szerint nem tartandó (Laktanyaszabály. 4. §.) 2. Nincs rá határozott szabály. 3. Ezt a kérdést csak előjáró szatnyparanesnoka intézheti el.

Sorsjegyekről. 180. Merkur szerkesztősége, Budapest, Fűrdő utca 3. — K. J. Sorsjegyenek valódi nevét kérjük és maj utána nézzünk.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153 44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétel és eladása.

Elfogadunk hetévente takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünkknél, 0% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a belyő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 0,75% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki látogatások részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvénnyek és chequok beszedéséért elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vevünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Kineveztetett:

1912 november 16-ával:

Gergely Endre, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, ugyanazon csendőrkerület resiczabányai szakaszának parancsnokává.

Áthelyeztettek:

1912 november 16-ával:

Herold Gyula, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, szakaszparancsnoki minőségben az I. sz. csendőrkerülethez: Segesvárra.

Liptay László, III. számú csendőrkerületbeli zászlós, a VII. számú csendőrkerület állományába. (Tartósan Brádra vezényeltetik a szakasz vezetése céljából.)

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Hamza Gyula, m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli százados a katonai hatóságok támogatása terén kifejtett hasznos szolgálataiért.

Papp Antal, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli járásörmester, egy bűneset kiderítése alkalmával teljesített kiválóan buzgó és eredményes szolgálataiért.

Filtsch István, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt különféle alkalmazásokban teljesített kiválóan buzgó és igen eredményes szolgálataiért.

Omeisz Gyula, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt teljesített kiválóan buzgó és igen eredményes szolgálataiért.

György István, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester, és

Szabó Sándor, ugyanazon csendőrkerületbeli próba-ösendőr, árvízveszély alkalmával két ember életének megmentése körül tanusított önfeláldozó, bátor és elszánt magatartásukért.

Kénesi Gergely, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, és

Györgyi András, ugyanazon csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester, három rablógyilkossági eset kiderítése alkalmával kifejtett kiválóan buzgó és igen eredményes tevékenységükért.

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Kriston György, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, egy egyének a vízbefulás veszélyétől történt megmentése alkalmával tanusított férfin elszántsága és önfeláldozó tevékenységeért.

Vlasits János és Sámson László, VI. számú csendőrkerületbeli járásörmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át nagy szorgalommal kifejtett eredményes tevékenységük, alárendeltjeik helyes nevelése és vezetése, őrsüknek kiváló rendbentartása és példás magaviseletükért.

Lukács Tivadar, VI. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt általában, de különösen 21 éve óta a segédtiszi irodában kiváló szorgalommal és pontossággal kifejtett tevékenysége és példás magatartásáért.

Kausz Győző, VI. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági, de különösen különféle irodai alkalmazásaiban tanusított kiváló szorgalma, pontossága és példás magatartásáért.

Jakab Mihály, VI. számú csendőrkerületbeli őrmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenysége, alárendeltjeinek helyes nevelése és vezetése és őrsének rendbentartáért.

Gelencsér Pál és Lukácsi András, VI. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át nagy szorgalommal kifejtett eredményes tevékenységük, őrsük kiváló rendbentartása, alárendeltjeik helyes nevelése és vezetéseért.

Fülöp István, VI. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszabb időn át nagy szorgalommal kifejtett eredményes tevékenységeért.

Heiszter István, VI. számú csendőrkerületbeli csendőr, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át nagy szorgalommal kifejtett eredményes tevékenysége és példás magatartásáért.

A m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kiss József és Csutak Dénes csendőrök, a Hunyad vármegyében 1909. évben Vesel Majer szakamási lakos sérelmére és az 1910. évben Adler Antal batrinai lakos sérelmére elkövetett rablógyilkosság, valamint az 1909. évben Karlingen Lipótné és társai guradobrai lakosok sérelmére elkövetett háromszoros rablógyilkosság tetteseinek hosszú és fáradságos nyomozás során eszközölt kiderítése és elfogásánál leleményességgel, buzgósággal, szorgalommal és lankadatlan kitartással való közreműködésükért.

Szép János őrsvezető cz. őrmester, György János, Egyed Ignác, Tamás Imre, Páll István, Balló Sándor, Miklós János, Tatár Gergely és Nagy Izsák őrsvezető cz. őrmesterek, Szenkovics Antal, Oltján András, Guzrány Antal csendőrök, Aszalós Sámuel őrsvezető cz. őrmester, Csiki József, Burgus Zsigmond és László Antal felülvizsgált csendőrök, a Hunyad vármegyében 1910. évben Adler Antal batrinai lakos sérelmére elkövetett rablógyilkosság, valamint az 1909. évben özvegy Karlinger Lipótné és társai guradobrai lakosok sérelmére elkövetett háromszoros rablógyilkosság tetteseinek hosszú és fáradságos nyomozás során eszközölt kiderítése és elfogásánál leleményességgel, buzgósággal szorgalommal és lankadatlan kitartással való közreműködésükért.

Bajka Sándor járásörmester, Incze Márton őrsvezető cz. őrmester, Bitai Mózes, Bordás Béla, Kasléder János csendőr cz. őrmesterek, Szabó János, Dávid János, Benkő Ferencz, Szabó András, Tamás Dénes csendőrök, Boldizsár Antal, Ambrus István, Tanczos Mihály és Kósa Imre volt csendőrök, a Hunyad vármegyében 1909. évben Vesel Majer szakamási lakos sérelmére elkövetett rablógyilkosság tetteseinek hosszú és fáradságos nyo-

Villamos és gőzörőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., mint **Remenyi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul, kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő

mozás során eszközölt kiderítése és elfogásánál leleménnyességgel, buzgósággal, szorgalommal és lankadatlan kitartással való közreműködésükért.

Szöke János őrsvezető czimzetes őrmester és Gáspár József I. számú csendőrkerületbeli csendőr czimzetes őrmester, az 1909. évben Vesel Majer szakamási lakos sérelmére elkövetett rablógyilkosság és az 1909. évben özvegy Karlinger Lipótné és társai sérelmére elkövetett bíromszoros rablógyilkosság tettesének hosszú és fáradtságos nyomozás során eszközölt kiderítése és elfogásánál leleménnyességgel, buzgalommal és lankadatlan kitartással való közreműködésükért.

János Márton és Tatár József csendőrök, az 1909. évben özvegy Karlinger Lipótné és társai guradobrai lakosok sérelmére elkövetett háromszoros rablógyilkosság tettesének hosszú és fáradtságos nyomozás során eszközölt kiderítése és elfogásánál leleménnyességgel, buzgalommal és lankadatlan kitartással való közreműködésükért.

Márk Sándor csendőr cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kiválóan buzgó és igen eredményes működéséért.

Kozma Dénes, Koncsag János járásőrmesterek, Antal Lajos, Albert János őrmesterek, Szakács János, Ilyés Mihály, Jani Tivadar és Tasnádi János őrsvezető cz. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működésükért, alárendeltjeik helyes nevelése és befolyásolásáért.

Ambros János őrmester, Kalló János, Müller Mihály, Szvoboda Antal, Imreh Ferencz, Bálint Dénes, Birtalan István, Rózsa Antal, László Imre, Tóth János, Farkas Sándor őrsvezető cz. őrmesterek, Gyergyai József, Kegyes Gábor csendőr cz. őrmesterek, Sáring Antal, Izsák János, Toók Mózes, Marti Ignác, Lovász Mihály, Turóczy József, Voda Simon, Gócza Demeter, Mike Gáspár, Kovács Adám, Nagy József, Réti Karoly, Andone János, Eleiu Simon, Szegedi Márton, Mester Sándor, Opris József, Butyurka Sándor, Farkas István, Hunyadi László, Bagosi Imre és Biró Mihály csendőrök, a lefolyt évben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

Előléptettek:

1912 november hó 1-evel:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Gelencsér Pál, Bognár Ernő I. és Nagy János I. őrsvezető cz. őrmesterek, őrmesterekké.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

A III. osztályu tiszt katonai szolgálati jellel elláttatott:

Nagy Vilmos, VI. számú csendőrkerületbeli százados, 1912 október 24-én.

Az I. osztályu legényeségi katonai szolgálati jellel elláttatott:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Kálnoki Mózes őrmester, 1912 október 28-án.

A II. osztályu legényeségi katonai szolgálati jellel elláttatott:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Mészáros Lajos őrsvezető cz. őrmester, 1912 nov. 4-én, Pataki Ferencz és Baranyai János I. csendőrök, 1912 november 7-én, Budai József őrsvezető cz. őrmester és Egyed János csendőr cz. őrmester, 1912 nov. 23-án.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Usurel Lázár, Bartis András, Gál Károly, Szabó János és Szöllősi József csendőrök; továbbá

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Bakonyi István, Smodice József, Fitos Mihály, Kardos József I., Magyar István III., Kartai Nagy Pál, Stiasny János, Nudli János, Feredics György, Kéri Pál, Horváth János, Kolma Imre, Knorr Sándor, Vass József, Bodás Lajos, Nagy János III., Jani József, Haraszi István, Hári Sándor, Erdélyi József, Kazai Lajos István, Parrag János, Dobosi Lajos és Németh Antal csendőrök; továbbá

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Filip Miklós csendőr;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Kulcsár Ferencz, Pivarnik Lajos, Nagy Ferencz, K. Papp Antal, Lamej Sándor és Varga István csendőrök.

Névváltoztatások.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Pupos János csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 146,448/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján vezetéknévét «Pozeonyi»-ra változtatta.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Stallenberg Pál próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 146,848/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknévét «Simon»-ra változtatta.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

1913. évre szóló előjegyzési naptáraink megjelentek, azokat minden rendelőknek ingyen küldjük meg, a rendelések sorrendjében.

A Csendőrségi Rendeleti Közlöny egyes számainak gyűjtésére szolgáló fedéltáblát szíves figyelmébe ajánljuk. — Ár 50 fillér.

Finom minőségű teli keztyűk, hősapkák, nemkülönbön mindenféle felszerelési cikkek raktárunkon készletben vannak, azokból kívánatra választás céljából szívesen küldünk. Bármilyen cikket a legnagyobb készséggel beszerzünk és megküldjük.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
talos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**